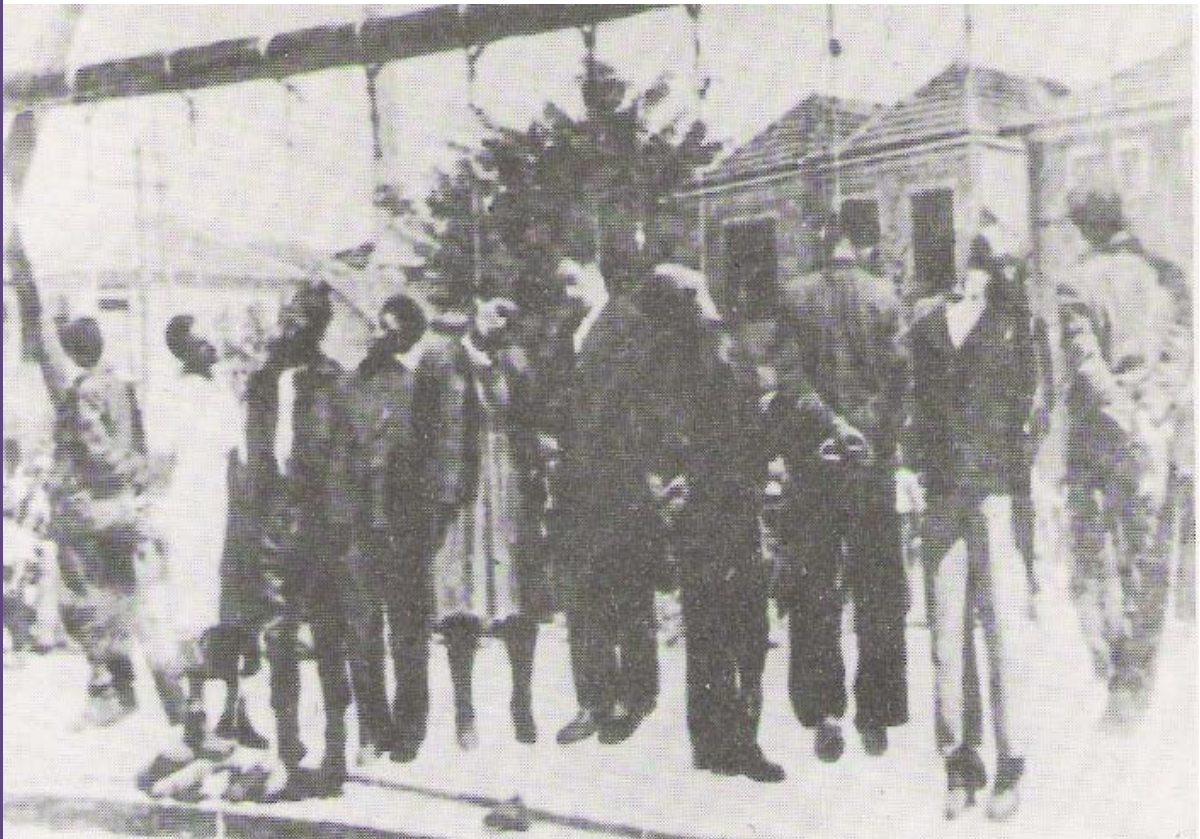

ЂУРО БРКЉАЧ

ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ

НАД СРБИМА У ХРВАТСКОЈ

ЂУРО БРКЉАЧ

ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ
НАД СРБИМА У ХРВАТСКОЈ

2011

УВОД

Од почетне идеје стварања самосталне и независне државе Хрвати су као препреку на том путу сматрали Србе.

Рат Хрвата против Срба са циљем стварања чисте националне државе хрватског народа, чисте католичке државе, према класификацији ратова не би се могао назвати грађанским ратом јер у себи садржи елементе перфидног верског и истребљивачког рата Хрвата-католика против Срба-православаца.

У периоду 1941–1945. године, остварен је циљ са отвореном претензијом и заживела је фашистичка Независна држава Хрватска (НДХ) и створена ВЕЛИКА ХРВАТСКА.

У периоду 1991–1995. године, били су ударна песница Запада за разбијање Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ) у коме им се није остварио прикривени план, ако не стварања Велике Хрватске, тако ни план о подели Босне и Херцеговине (БиХ), али су за сада остварили независност.

У оба периода почињен је ГЕНОЦИД¹ над СРБИМА.

Злочин је остао без казне, злочин је остао без осуде, злочин је остао и без декларације Скупштине републике Србије о осуди злочина над Србима у Хрватској за период 1941–1945 и 1991–1995. године. Посланици владајуће коалиције (2011) били су против предлога опозиције да се таква декларација уврсти у процедуру и дневни ред Скупштине републике Србије.

Због хрватске тужбе, Република Србија подноси изнуђену „контра тужбу“ за геноцид над Србима у Хрватској за период 1991–1995. године, са жељом да се тужбе обострано повуку!

Ова кратка ретроспектива може да послужи као подсетник на хрватске злочине над Србима у Хрватској или као подсетник на српске жртве хрватских злочина, са намером:

- да се хрватски злочини памте,
- да се српске жртве не забораве.

Коришћене информације и бројчани, јавно доступни, подаци варирају од извора до извора података у плусу или у минусу што не може умањити или омаловажити стравичне злочине Хрвата над Србима. То су чињенице континуитета намерног истребљивања Срба у Хрватској.

Простор за закључак остављен је читаоцу.

¹ Назив ГЕНОЦИД потиче од грчке речи *genos* – народ и *occidere* – убити. Подразумева злочин намерног потпуног или делимичног уништавања националних, етничких и расних група.

ВЕЛИКОХРВАТСКЕ ИДЕЈЕ

Борба Хрвата за слободу, самосталност и стварање независне државе на разне начине и против разних пријатеља/непријатеља датира вековима уназад. Међутим, међу првим заговорницима потпуне хрватске самосталности и независности су Еуген Кватерник (Загреб, 1825 – Раковица 1871) и Анте Старчевић (Житник код Госпића, 1823 – Загреб, 1896) син мајке Српкиње и отац покатоличеног Србина. Политичким радом почели су се бавити у хрватском народном покрету 1848. године израженим у СТРАНЦИ ПРАВА, захтевајући да Хрватска буде слободна и самостална држава још у време аустријске владавине. Поставили су темеље идеологије и програма странке.

Анте Старчевић гајио је великохрватске идеје да су сви јужни Словени Хрвати и био против назива „Срби“, те да су Словенци „планински Хрвати“. Његове идеје искористила је ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА (ХСП) и усташе за свој антисрпски програм.

Под водством Еугена Кватерника избила је РАКОВИЧКА БУНА са циљем стварања независне хрватске државе која би Војну Крајину, која је захватала појас граничне заштите Аустрије од Турске и било подручје са војном управом које насељавају Срби половином 15. века, ујединила са Банском Хрватском и отцепила се од Аустро-угарске. Војна Крајина обухватала је Лику, Горски Котар, Кордун, Банију, појас Славоније уз Саву до Земуна, дела Војводине, касније и даље преко Румуније. Образована је од Срба, Хрвата, Мађара, Румуна и мањег броја Немаца. Пошто није успео да оствари помоћ споља ослонац је тражио у Крајишницима. На скупу у селу Броћанцу 7. октобра 1871. устаници су формирали *Привремену народну хрватску владу* на челу са Кватерником, једним од вођа ХСП. Народна влада је издала проглас за ослобађање испод аустро-угарске управе, једнакост пред законом, укидање војне управе у Крајини и увођење слободних жупанија. Кватерник се са око 200 наоружаних побуњеника Крајишника из Огулинског пука пребацио у Раковицу где је требало да буде седиште устаничке владе. Устаницима се придружила Раковичка чета и околна села. Трупe 2. Оточачког, 3. Огулинског и 4. Слуњског пука Војне Крајине опколиле су устанике у Раковици, по којој је буна и добила име, највећи део побуњеника присилили на предају, Кватерника са двојицом најближих сарадника када су покушали да се пребаце на турску територију, убили су, и 11. октобра 1871. угушили буну.

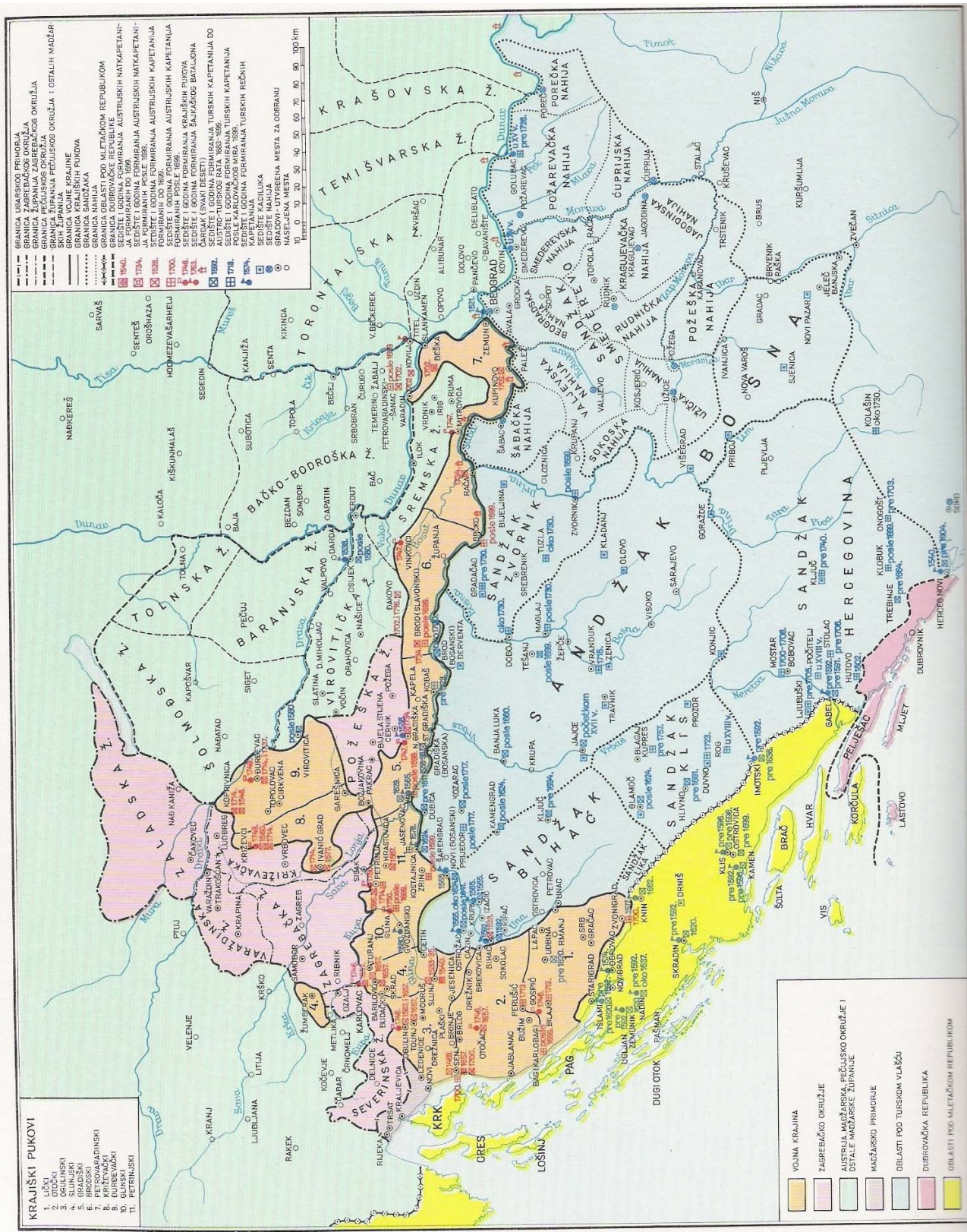
Крајишки пукови (11) укинута су и уведена је цивилна управа 1873. године. Из надлежности аустријског Министарства рата, Војна Крајина излази 1881. године, спаја се са Банском Хрватском и прелази под банску власт у саставу Аустро-угарске.

Вођење Хрватске странке права крајем 19. века преузима Јосип (Јошуа) Франк (Осијек, 1844 – Загреб, 1911) који се противио сарадњи Хрвата и Срба које је поред аустро-угара сматрао препреком у остваривању независности и самосталности хрватске државе. Већ 1. септембра 1902. у Загребу и неким местима организоване су прве антисрпске демонстрације рушилачког карактера где је на удару била српска имовина, куће, дућани, занатске радње и остало. Следбеници Анте Старчевића 1908. године иступају из ХСП којом руководи Јосип Франк.

До слома Аустро-угарске монархије, долази 1918. године. Хрватски сабор је 29. октобра 1918. прекинуо све везе са Аустро-угарском монархијом и приступио новонасталој

држави СРБА, ХРВАТА и СЛОВЕНАЦА (СХС) а уједињење у Краљевину СХС проглашено је 1. децембра 1918. са називом Краљевина Југославија од 1929. године. Без обзира на одлуку Сабора већина Хрвата била је незадовољна са тим чином те су заједно са војском из 53. пешадијске и 25. домобранске пуковније демонстрирали на тргу бана Јелачића у Загребу тражећи републику. После слома Аустро-угарске монархије јављају се идеје о плановима стварања подунавске федерације-конфедерације и о блоку католичких држава.

ВОЈНА КРАЈИНА XVI – XVIII век

(Мапа преузета из Војне енциклопедије, 10. том)

ХРВАТСКИ УСТАШКИ ПОКРЕТ

Усташама се сматрају припадници терористичке, националистичке и фашистичке организације УСТАША која настаје у Хрватској странци права којом руководи Јосип Франк који се сматра идејним и духовним вођом усташког покрета. У ужем руководству странке били су његов син Ивица Франк, др Александар Хорват, др Владимир Пребег, др Иво Елеговић а међу млађим члановима били су др Анте Павелић (Брадина, 1889 – Мадрид, 1959) и др Миле Будак, познат по програму за Србе, трећину побити, трећину покатоличити, трећину протерати. Странка је у свом програму истицала остварење Велике Хрватске која би обухватала и Босну и Херцеговину.

Један од главних циљева усташког покрета био је борба против националне равноправности Срба са Хрватима.

Део франковаца са Антом Павелићем на челу, после убиства Стјепана Радића, приступили су посланичком клубу ХРВАТСКЕ СЕЉАЧКЕ СТРАНКЕ (ХСС) у скупштини Краљевине СХС. Ову странку су 1904. године основала браћа Антун и Стјепан Радић који је био њен вођа до смрти 1928. године. После тога странком руководи Влатко Мачек.

По овлашћењу руководства ХРВАТСКЕ СТРАНКЕ ПРАВА октобра 1928. Павелић оснива илегалну усташку организацију која је 7. јануара 1929. на састанку у Загребу добила назив ХРВАТСКИ УСТАШКИ ПОКРЕТ, назван и *Усташа-хрватска револуционарна организација*. Састављен је и Устав усташког покрета према коме се УСТАШЕ организују на територијалном принципу са основном јединицом рој на челу са ројником, скуп ројева у Котару чини стожер са стожерником на челу, а са свима руководи Главни усташки стан са поглавником који би имао 12 доглавника и 7 поглавних побочника.

Исте године, због прилика у земљи, Павелић одлази у емиграцију и у Софији склапа споразум са вођом десног крила Внутрашње Македонске Револуционарне Организације (ВМРО), Ванчом Михаиловим за координацију терористичких акција против Краљевине Југославије.

Седиште главног усташког стана Павелић формира у Торину, касније у Болоњи, усташке центре у Бовењу са експозитурама у Милану и Лугану, те прихватне станице у Ријечи и Задру. Поред тога оснива усташке центре у Бечу, Будимпешти, Берлину, за Белгију и Холандију у Сераингу, у Јужној Америци: Аргентина – Буенос Ајрес, Уругвај – Монтевидео, Бразил – Сао Паоло и у Сједињеним америчким државама – Питсбург.

Први усташки логори формиран су 1930. године у Мађарској два и у Италији до 1934. године шест логора. У логорима је вршена терористичка обука усташа који су у том периоду по групама убаћивани у Југославију где су извршили неколико атентата, диверзија на железничким пругама, возовима и зградама државних установа.

Прву оружану акцију извели су 1932. године нападом на жандармеријску станицу у Брушанима на превоју Велебита између Госпића и Карлобага. У нападу је учествовала група усташа емиграната пристиглих преко Карлобага и група припадника усташке организације из Госпића где је идејни вођа био Андрија Артуковић. Напад је требао да прерасте у општи устанак у Лици а сама акција остаје позната као ВЕЛЕБИТСКИ УСТАНАК.

Усташе и присталице бугарске терористичке организације десног крила ВМРО, извршили су атентат на Александра Карађорђевића, краља Југославије, приликом његове

службене посете Француској у Марсеју 9. октобра 1934. Након овог догађаја, усташкој организацији забрањује се рад у Италији. После потписивања политичког и економског споразума између италијанске и југословенске владе у марту 1937. дозвољен је повратак у Југославију једном делу усташа који су 1939. године организовали усташки центар у Загребу. На тај су начин своје идеје успевали да проводе кроз легалне друштвене организације у Хрватској у које су убацивали своје чланове.

Постигнута је присна сарадња између усташа и Влатка Мачека вође Хрватске сељачке странке у формирању СЕЉАЧКЕ И ГРАЂАНСКЕ ЗАШТИТЕ, страначке полувојничке организације без обзира на постојање Југословенске војске (ЈВ) у заједничкој држави. Непосредну помоћ у формирању ЗАШТИТЕ пружио је и пуковник Славко Кватерник и та је организација у данима окупације 1941. године вршила страже и патроле по местима и селима, а била је и главни извор за попуну усташких и домобранских јединица. Своје утицајне људе имали су и у југословенској војсци.

Павелић је у 1939. години појачао активност у емиграцији и уз помоћ Италије, која је имала своје интересе, 1940. године обновио главни усташки стан код Писе са истуреним центрима у Трсту, Ријеци и Задру. Уз пристанак Мусолинија 1. априла 1940. Павелић је упутио позив свим усташама у Италији да се прикупе у сабирном логору у Пистоји од којих је формирана једна бојна (батаљон) са шест сатнија (чета).

Мачекова ЗАШТИТА 6. априла 1941. по местима и селима код важних објеката и установа поставља јаке страже и патроле. Улазак немачке 14. оклопне дивизије у Загреб дочекује се са цвећем.

Славко Кватерник у својству Павелићевог заменика, уз помоћ немачких јединица, немачког изасланика и Мачека који је позвао сав хрватски народ да се покорава новој влади и пристахе хрватске сељачке странке да искрено сарађују са новом народном владом, прогласио је НЕЗАВИСНУ ДРЖАВУ ХРВАТСКУ, 10. априла 1941.

Павелић са око 350 усташа, 11. априла из Фиренце пребацио се у Трст – Ријека – Карловац и средином априла стигао је у Загреб, где је преузео власт и 18. априла именовао владу Независне државе Хрватске. До краја априла у Независну државу Хватску је укључена и Босна и Херцеговина, а октобра 1941. и Срем са Земуном. Извршена је територијална организација са 22 жупе са нижим административним јединицама Котар и општина. Главни усташки стан, на челу са поглавником Антом Павелићем,

Успоставу фашистичке усташке власти Хрватске олакшала је ЗАШТИТА која је проглашењем Независне државе Хрватске постала оружана сила из које су формиране усташке и домобранске јединице војске Независне државе Хрватске, као и жандармеријске постаје по општинама.

Влада НДХ доноси низ законских одредби међу којима су:

- НАРЕДБА О ПРИСИЛНОМ ИСЕЉАВАЊУ СРБА ИЗ НДХ, 2. априла 1941;
- ЗАКОНСКА ОДРЕДБА О ЗАБРАНИ ЋИРИЛИЦЕ, 25. априла;
- ЗАКОНСКА ОДРЕДБА О ЗАШТИТИ АРИЈСКЕ КРВИ И ЧАСТИ ХРВАТског НАРОДА, 30. априла;

- НАРЕДБА О ДУЖНОСТИ ПРИЈАВЕ СРБИЈАНАЦА, 7. јуна;
- ЗАКОНСКА ОДРЕДБА О УПУЋИВАЊУ НЕПОЋУДНИХ И ПОГИБЕЉНИХ ОСОБА У САБИРНЕ И РАДНЕ ЛОГОРЕ, 25. септембра;
- УКАЗ О ХРВАТСКОЈ ПРАВОСЛАВНОЈ ЦРКВИ, 3. априла 1942.

Проглашењем Независна држава Хрватска се приказује као остварење вековне тежње Хрвата за самосталном хрватском државом. Подршку у њеном стварању дао је ВАТИКАН² и Папа и Католичка црква Независне државе Хрватске на челу са њеним поглаваром Алојзијем Степинцем.

Упоредо са развојем и учвршћењем политичке власти приступило се и организовању оружане силе за заштиту успостављеног фашистичког режима Независне државе Хрватске: УСТАШЕ, ДОМОБРАНИ и ЖАНДАРМЕРИЈА као и формирање КОНЦЕНТАЦИОНИХ и САБИРНИХ ЛОГОРА.

ХРВАТСКЕ УСТАШЕ

Хрватски усташки надзорни стожер као привремени орган за руковођење постојећим и формирање нових усташких јединица, формиран је 11. априла 1941. У мају је образована УСТАШКА ВОЈНИЦА (усташка војска) као посебна оружана војна организација усташког покрета са јединицама: рој (десетина), вод, сатнија (чета), бојна (батаљон), пуковнија (пук), здруг (бригада), збор (корпус) и главни стожер (ГС) на челу усташке војнице.

Командни кадар сачињавали су усташки емигранти припадници терористичких и фашистичких организација усташа.

- Крајем 1941. године усташка војница имала је 14 бојни и црну легију – једна бојна а 1942. године до 4 бојне као елитне усташке јединице;
- Године 1942. усташке снаге имале су око 42.000 припадника у формацији 1 здруг, 56 бојни и црну легију;
- Године 1943. имају 9 здругова, 3 пуковније, 48 бојни, 3 склопа (дивизиона), 3 самосталне сатније – укупно 55.000 припадника;
- Године 1944. у формацији 21 здруг, 67 бојни, 2 пуковније, 7 склопова и 17 других бојни, укупно око 76.000 припадника.

ХРВАТСКИ ДОМОБРАНИ

Поред усташких, почело је формирање и домобранских јединица по узору на краљевско угарско-хрватско домобранство до 1918. године.

До 16. априла 1941. формиран је ГЛАВНИ СТОЖЕР ВОЈСКОВОЂЕ, ЗАПОВЈЕДНИШТВО ВОЈСКЕ и МИНИСТАРСТВО ДОМОБРАНСТВА.

За њихово формирање послужио је део људства и командног кадра из Југословенске војске. Формиране су и здружене јединице као: госпићки, лички, кнински здруг а до

² ВАТИКАН је центар католичке вере и суверена држава у садашњем територијалном и правном устројству од 1929. године (раније ПАПСКА ДРЖАВА са већом територијом) са задатком заштите интереса католичке цркве, самим тим и њених верника. Поседује јак капитал, банке и утицај у свету. Папа има апсолутну законодавну, извршну и судску власт.

краја 1941. године организовано је 3 домобранска збора са 3 домобранска зборна подручја.

Заповједништва домобранских зборова била су руководства за оперативне јединице, док су зборна подручја (ЗП) обједињавала рад свих позадинских органа и служби. Такође су формиране Војне академије и Војне школе. Крајем 1941. године домобранство је имало око 65.000 припадника. До априла 1942. ојачало је на 91.000 припадника а у другој половини 1942. године на око 110.000 припадника, да би крајем 1943. године копнене снаге домобранства бројале око 135.000 припадника.

Маја 1941. формирано је и ЗРАКОПЛОВСТВО. Под заповједништвом зракопловства налазиле су се летачке јединице, протузракопловно топништво и дојавништво (осматрачка служба), зракопловне луке у Загребу и Сарајеву, а касније у Бањалуци и Земуну.

У јесен 1941. године формирана је легија хрватског зракопловства – једна ловачка и једна бомбардерска група са по две ескадриле.

Обуку пилота и особља изводили су Немци и Италијани. Немци су им доделили авионе из ратног плена југословенске војске од којих су формирана прва јата (ескадриле), једна у Загребу и три у Сарајеву са око 30 авиона и 10-ак италијанских бомбардера.

Зракопловна школска пуковнија формирана је у Петроварадину у сврху обуке особља.

На Јадрану се приступило формирању морнарице као и речне флотиле на пловним рекама.

ХРВАТСКА ЖАНДАРМЕРИЈА

За заштиту поретка, контролу територије, друштвеног и политичког живота Независне државе Хрватске, досадашње жандармеријске јединице преформирани су и преименовани у ОРУЖНИЧКЕ пуковније са нижим јединицама до постаја, слично војној структури, у складу са административном поделом територије. Жандари су преименовани у ОРУЖНИКЕ.

Реорганизација целокупних снага Независне државе Хрватске извршена је децембра 1944. Домобранство, заједно са усташким снагама организовано је у 15 оперативних хрватских усташко-домобранских и једну докнадну (допунску) дивизију које су укључене под команду немачких корпуса према дислокацији на територији Независне државе Хрватске. Поред ових дивизија постојала су и три усташка здруга, неколико бојни и разне јединице са укупно 130.000 припадника без позадинских јединица и установа.

Усташко-домобранске јединице формиране су и регрутовале су своје људство из редова хрватског и муслиманског становништва на добровољној као и на присилној основи.

ОРУЖАНЕ СНАГЕ НЕЗАВИСНЕ ДРЖАВЕ ХРВАТСКЕ

- 31. децембар 1941.

6 дивизија, 2 здруга - домобранства	85.000
2 здруга, 12 бојни - усташке војнице	16.000
4 пуковније - оружничке	8.000
4 зракопловне луке са око 10 ескадрила до 100 авиона	

- 31. децембар 1942.

7 дивизија, 4 здруга - домобранства	110.000
7 здругова - усташке војнице	42.000
6 пуковнија - оружника	10.000
4 зракопловне луке са око 10 ескадрила	

31. децембар 1943.

3 зборне команде, 1 дивизија, 8 здругова - домобранства	140.000
8 здругова - усташке војнице	55.000
7 пуковнија - оружника	12.000
4 зракопловне луке са око 10 ескадрила	
2 флотиле: 1 речна са око 2000 морнара, неколико бродова и чамаца	

31. децембар 1944.

3 зборне команде, 16 мешовитих усташко-домобранских дивизија, 3 самостална здруга, 2 зракопловне луке и речна флотила	160.000
---	---------

01. април 1945.

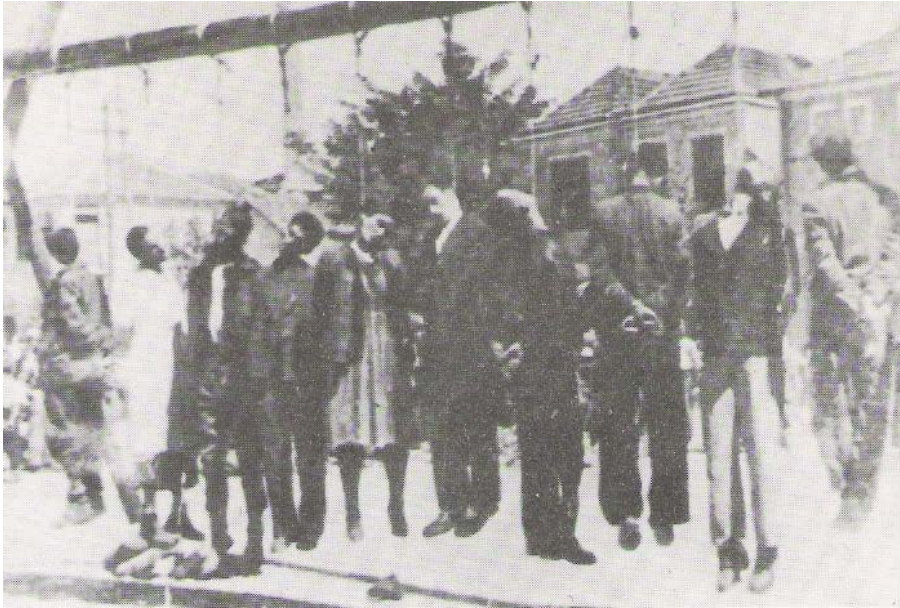
4 зборне команде, 12 мешовитих усташко-домобранских дивизија, зракопловство и морнарица	170.000
---	---------

ХРВАТСКИ КОНЦЕНТРАЦИОНИ И САБИРНИ ЛОГОРИ

Концентрационе логоре карактеришу зверски поступци, садистичка мучења, вешања, гушење у гасним коморама, масовно затварање људи, жена и деце у запаљене објекте, затрпавање у јаме, стрељање, вешање, клање, изгладњивање, тешки присилни рад ... По угледу на фашистичку Немачку и Италију и њихове концентрационе логоре и фашистичка Независна држава Хрватска на својој територији оснива мрежу концентрационих логора првенствено за Србе а по угледу на Немачку у њима су убијани и Јевреји и Роми.

На простору садашње Хрватске најпознатији концентрациони логори су били:

- ЈАСЕНОВАЦ, основан у лето 1941. године у коме се на основу изјава преживелих логораша, сачуваних докумената и заробљених усташких злочинаца цени да је у њему ликвидирано око 700.000 Срба, 23.000 Јевреја, 8.000 Рома. Многи су ликвидирани без евиденције.
Логор је функционисао читав период рата, а у циљу прикривања злочина усташе у 1945. години почимају са рушењем логора;
- ЈАДОВНО, јуна 1941. почела су масовна хапшења и одвођења српског народа у логор на Велебиту у близини Госпића у коме су зликовци на свиреп начин ликвидирали око 72.000 људи, жена и деце;
- СИСАК, сабирни логор формиран је у Цапрагу, а у граду се налазио и посебан логор за децу у који је августа 1942. са подручја Босанске Крајине доведено око 3.000 деце;
- СТАРА ГРАДИШКА, концентрациони логор у коме је ликвидирано око 75.000 људи, жена и деце;
- ПАГ, где је постојао одвојен логор за жене и децу;
- ЛЕПОГЛАВА, КЕРЕСТИНАЦ, РАБ, ЈАСТРЕБАРСКО

У систему концентрационих логора Независне државе Хрватске застрашујући су подаци о страдањима и ликвидацији деце. Према подацима који нису коначни у њима је убијено: 42.791 дете српске националности, 5.737 ромске и 3.710 јеврејске.

Независна држава Хрватска са својом фашистичком усташко-домобранско-оружничком силом постојала је читав период рата 1941–1945. године. Одзив хрватске нације у фашистичке редове усташких, домобранских и оружничких јединица био је далеко

масовнији од одзива у антифашистичке партизанске јединице Народно ослободилачког покрета који је у почетном периоду рата био миноран.

Павелићева влада је преко усташких, домобранских и оружничких јединица у току рата вршила масовне погроме, насилно покатоличавање, које је подржано од стране папе Пија XII на састанку са Павелићем у Ватикану 18. маја 1941. а што је проводило католичко свештенство на челу са надбискупом Степинац Алојзијем, исељавања прогоном и ликвидације српског становништва на целој територији Независне државе Хрватске.

Усташки, домобрански и оружнички целати српског народа изданак су хрватске нације и где је стигла њихова чизма текла је српска крв од новорођенчета па на даље, од колевки, кућног прага до концентрационих логора. Средства нису бирали: нож, бајонет, секира, маљ, ватрено оружје, вешање, живи у јаме, живи у ватру од појединачних, групних до масовних ликвидација.

Срби ненаоружани, несналазећи се и неверујући у то шта се дешава да се дешава, масовно су платили животом у почетном периоду Независне државе Хрватске од усташких, домобранских и оружничких постројби. У села и места у која су стигли, а малобројна су она у која нису, одводили су и убијали српски народ, палили куће и Српске православне цркве.

- У Горњокарловачкој епархији са седиштем у Карловцу која је обухватала Лику, Горски Котар, Кордун, Банију и Истру, постројбе Независне државе Хрватске уништиле су 116 цркава, 39 цркава оштетиле, 53 парохијска дома су минирана а 31 је спаљен, 154 црквене и манастирске библиотеке су уништене и 17 опљачкане. Епископ са тројицом свештеника ухапшен је 13. јуна 1941. одведен у Госпићки затвор, а средином августа са многим Србима ликвидирани су у Јадовном.

- ГЛИНА, ноћу 12/13. маја 1941. зликовци су одвели и ликвидирали преко 600 Срба, а у данима око Светог Илије усташе су у глињској цркви зверски заклале 1.654 становника српске националности овог подручја. Од 12 цркава и парохијских домова крај рата су дочекале 2 цркве, 5 домова а 12 свештеника је ликвидирано.

- МЕДАК, РАДУЧ, ПЛОЧА, ШТИКАДА

Од повампириених локалних усташа из Ловинца, Св. Рока, Ричица, Гудуре, Срби доживљавају стравичне злочине:

- Масовни покољ Срба села Штикада – Подкоса извршен је у данима око Св. Илије, када је убијено 266 лица: деце, жена и мушкараца. Значајну улогу у овом злочину одиграо је грачачки жупник Марбер Миховил који је „позвао“ Србе да се сакупе на штикаћким барама ради прекрштавања у католичку веру са исходом – ликвидација.
- Село Ђатовићи, 2. август на Светог Илију усташе у раним јутарњим часовима пробудили су, одвели и пред кућним праговима убили 54-воро Срба старости од 2 до 84 године, од којих је 26 жена и 22 деце испод 15 година.

- ДИВОСЕЛО

Само име му говори какво је село у подножју Велебита надомак Госпића, али Госпића који је проглашењем Независне државе Хрватске постао најјаче упориште усташких, домобранских и оружничких постројби у Лици са око 4.500 крвожедних зликоваца.

Почетком августа 1941. устаници Дивосела напали су и протерали усташку посаду из села. После тога усташе нападају збег народа који се повукао у Велебит и том приликом убијају преко 500 Срба овог подручја, већином жена и деце. Дивосело је више пута нападано и паљено. Изгинуло је две трећине српског становништва и око 150 бораца овог подручја.

Ово село изњедрило је Наду Димић, народни херој, која је као 19 годишња девојка у близини Карловца, где је радила као текстилна радница, убила једног и ранила другог усташу када су покушали да је легитимишу, новембра 1941. Том приликом је ухапшена, мучена у затворима Карловца и Загреба након чега је одведена у концентрациони логор Стара Градишка где је убијена 20. марта 1942.

- СМИЉАН

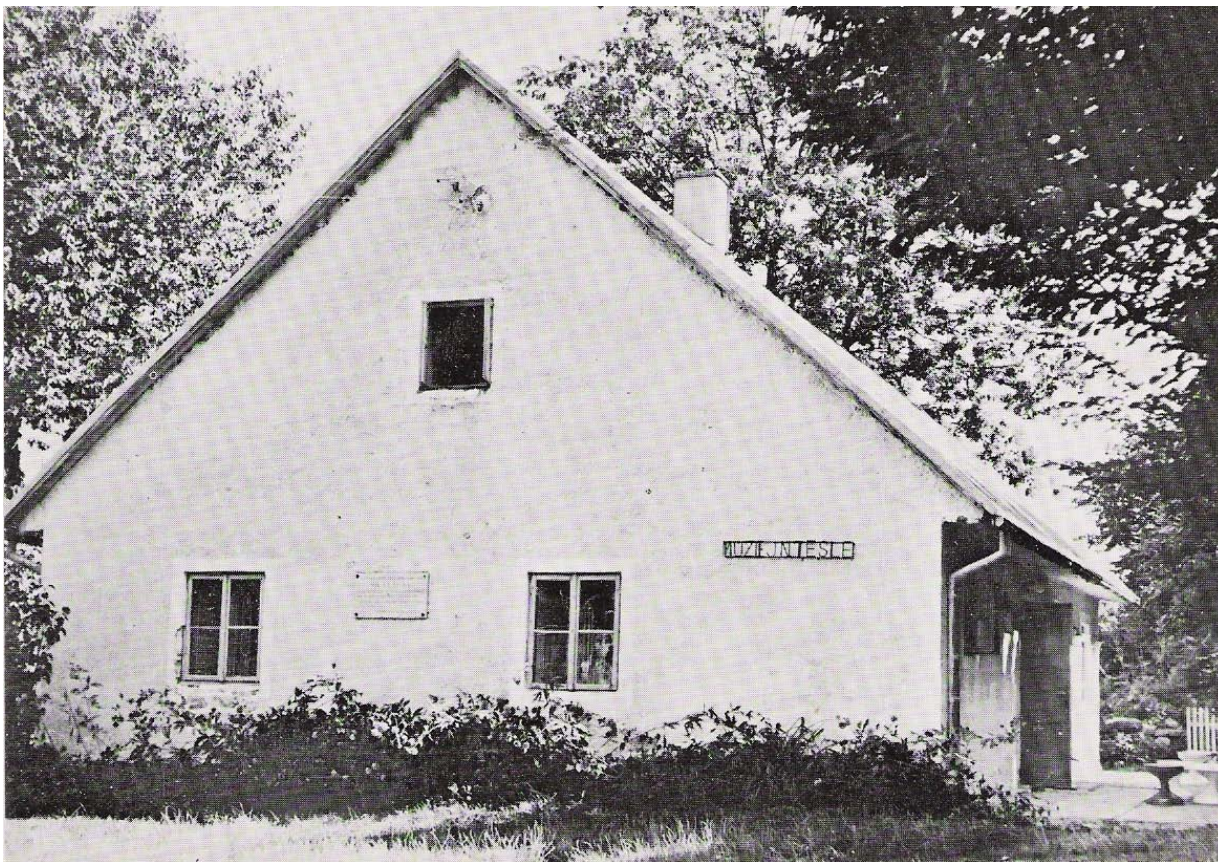
Такође подвелебитско село у близини Госпића у коме је 10. јула 1856. у свештеничкој кући оца Милутина и мајке Ђуке рођен српски геније НИКОЛА ТЕСЛА.

На подручју Смиљана према попису становништва 1931. године живело је 621 лице српске националности а пред рат вероватно око 700.

Хрватске усташко-домобранске звери су стрељале, заклале, обесиле, живе спалили, бацили у јаме 559 Срба а у католичку веру покрштено је 49 Срба. Ударни бал хрватских вампира жедних српске крви обављен је око Светог Илије 1941. године. Многе куће, православна црква и свештеничка кућа, спаљене су. Тадашњи јеромонах мучен је и убијен.

У годинама после рата свештеничка кућа је обновљена и претворена у Музеј са нешто мало личних предмета Николе Тесле а поред ње стршали су зидови спаљене цркве коју су наткривале гране старе липе. И ово село изњедрило је жену хероја Кату Пејновић, организатор отпора и борбе жена против усташких зликоваца који су јој убили супруга и три сина.

... ..

Родна кућа Николе Тесле

* * *

Други светски рат се завршио. Капитулирала је Италија, Јапан, Немачка и земље сателити фашистичке идеологије.

Независна држава Хрватска васкрсла је у Народну републику Хрватску, затим у Социјалистичку републику Хрватску, или било како да се зове утемељена је на истребљењу и геноциду над Србима и као таква окитила се славом антифашизма и наставила да копа јаму ФНР Југославији односно СФР Југославији.

Усташко-домобрански вампири дали су се у бег преко границе, а прихватиле су их исте оне земље у којима су се пре рата окупљали и обучавали за терористичке активности.

Поред њих стасале су и нове снаге послератне хрватске емиграције, кампови за обуку са прекаљеним хрватским кољачима усташама као инструкторима.

У иностранству се формирају терористичке организације хрватског усташког обележја:

– ХРВАТСКИ ОСЛОБОДИЛАЧКИ ПОКРЕТ

Наставља традицију усташког покрета а оснивачи су Анте Павелић и Бранко Јелић. Најмасовнија је организација усташке емиграције која заступа све облике непријатељске делатности против Југославије. Има огранке у више земаља.

– ХРВАТСКО КРИЖАРСКО БРАТСТВО

Основано је у Немачкој по налогу Анте Павелића како би се у Европи појачао утицај ХОП.

– ХРВАТСКИ НАРОДНИ ОДБОР

Основан је у Немачкој 1950. године од стране Бранка Јелића када се одвојио од ХОП.

– ХРВАТСКИ НАРОДНИ ОТПОР

Полувојна усташка организација, коју је основао Вјекослав Лубурић, заповедник свих концентрационих логора у НДХ, са седиштем у Шпанији 1955. године, а после његове смрти 1969. године седиште се налази у Канади.

– ХРВАТСКО РЕВОЛУЦИОНАРНО БРАТСТВО

Строго илегална организација основана у Аустралији 1961. године. Ради на принципу илегалних тројки и усмерена је на оружане и диверзантске акције.

– САВЕЗ УЈЕДИЊЕНЕ ХРВАТСКЕ МЛАДЕЖИ

Основана је у Аргентини 1962. године од млађих чланова чији су родитељи припадали хрватском усташком покрету.

– УЈЕДИЊЕНИ ХРВАТИ НЕМАЧКЕ

Основана у Немачкој 1962. године. Најбројнија је и најекстремнија усташка терористичка организација. По правилу су и чланови терористичке организације ХРБ.

– ПОЧАСНИ БЛАЈБУРШКИ ВОД

Сачињавају га припадници немачке војске и СС дивизија те симпатизери ХОП у Аустрији који су били окупљени око ратног злочинца Вилима Цецелје жупника пред којим су заклетву положили чланови владе НДХ. Један је од главних иницијатора терористичких активности против Југославије.

... ..

Послератна хрватска усташка терористичка емиграција са својим терористичким организацијама поново стиче гостопримство у западним земљама које их доживљавају као фактор супротстављања новоуспостављеној социјалистичкој власти и комунизму који им је као такав трн у оку, као и то да се у погодном тренутку могу употребити за дестабилизацију система земље из које потичу а за то су, кад су у питању Срби и Југославија, рођени Хрвати.

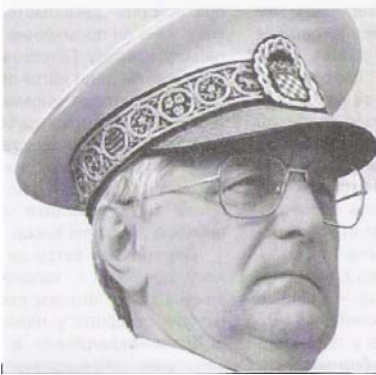
Иста идеологија, иста војска, исти методи: диверзије, подметање експлозива, убиства, отмице авиона, убацивање у Југославију.

- Прва најбројнија усташка терористичка група од око 50 терориста, убачена је у земљу 1947. године, са циљем организовања устанка и обнављања Независне државе Хрватске. Група је разбијена, неки убијени, неки ухваћени а неки су успели да побегну.
 - Напад на зграду југословенског представништва у Бону изведен је 29. новембра 1962. и том приликом убијен је један службеник представништва.
 - Група од 9 припадника усташких терориста углавном чланова ХРБ и ХОП, убачена је у Југославију 1963. године са задатком да минира привредне, стамбене и друге објекте. Сви су похапшени и осуђени на казне затвора од 6 до 14 година.
 - У Шведској је на зграду југословенске амбасаде извршен напад 7. априла 1971. и убијен југословенски амбасадор. Напад су предводили Мирослав Барешић и Анђелко Брајковић, који су за тај чин у Шведској осуђени на казну доживотног затвора.
 - Отмицу авиона шведске компаније САС извела су тројица хрватских усташа 15. септембра 1972. и у замену за таоце у авиону тражили пуштање на слободу Барешића и Брајковића, што су шведске власти и одобриле.
 - У овом периоду издваја се усташка терористичка акција „Феникс“ 1972. године, чију главнину су сачињавали чланови Хрватског револуционарног братства из Аустралије, Немачке и Аустрије. Група од 19 добро обучених, опремљених и наоружаних хрватских усташких терориста неопажено је, по мањим групама, ноћу 22. јуна 1972. прешла аустријско-југословенску границу, пресрела камион са којим су у раним јутарњим часовима 24. јуна стигли у рејон Бугојна, село Грачаница, где су истоварили опрему и наоружање, ослободили везаног возача и камион, те се упутили на планину Радуша. Група је требала послужити као језгро нове усташке војске.
- У контра акцији наших снага „Радуша-72“ убијено је 15 терориста, 4 су ухваћена од којих последњи крајем јула у Земунику код Задра. У акцији су учествовале јединице Територијалне одбране (ТО) - 10 погинулих, чета војне полиције Југословенске народне армије (ЈНА) - 2 погинула и припадници Министарства унутрашњих послова (МУП) - 1 погинули.

У периоду 1960–1965. године у Југославију је убачено више од 50 припадника терористичких организација. Усташка емиграција 1966–1972. године, извела је 58 терористичких акција неке у земљи неке у иностранству. У многим акцијама спречен је крајњи учинак.

После неуспеха национално-сепаратистичког масовног покрета „ХРВАТСКО ПРОЉЕЋЕ“ под водством Савке Дабчевић и Мике Трипала 1971. године у коме је било истакнуто и антисрпско расположење хрватског пучанства као и пароле „Србе на врбе“, „Тко је У нек остане ту“, „Напријед Динамо Хајдук“ са видно истакнутим првим словима Н-Д-Х и друге, те неуспеха оружане трористичке акције хрватских усташа „Феникс“ 1972. године, владало је затишје што не значи да се одустало од стварања независне државе Хрватске. Предвиђања да ће после смрти Јосипа Броза Тита Југославија као таква нестати део су осмишљеног плана немачке кухиње и екстремне хрватске емиграције за разбијање Југославије и трасирање пута за осамостаљивање југословенских република у 1990-им годинама уз пуну подршку Ватикана и Западних земаља.

* * *

У јуну 1989. на политичку сцену Хрватске излази др Фрањо Туђман, бивши генерал ЈНА, са свитом познатих домаћих сецесиониста, бивших комуниста, војних лица, чланова хрватске екстремне и усташке емиграције, свештенства католичке цркве и својим покретом буди национално сепаратистичке тежње хрватског пучанства преко новоосноване политичке странке ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА (ХДЗ).

Ватра за самосталност Хрватске и разбијање Југославије разбуктава се вишестраначким предизборним митинзима ХДЗ, ХСП, ХСС, СДП ... са истим давно постављеним циљем стварања независне државе Хрватске.

У пролеће 1990. године власт у Хрватској преузима Хрватска демократска заједница и на чело државе долази нови вођа националног покрета врховник др Фрањо Туђман.

Хрватски сабор са већинском ХДЗ конституисан је 30. маја 1990. а 25. јуна прогласио је уставне амандмане на досадашњи Устав са којима је прогласио пуни суверенитет Хрватске, доношење новог Устава и престанак важења досадашњих републичких симбола, за полицијске ознаке уводи се повијесни хрватски грб са шаховником.

Нови Устав, познат као „Божји устав“ донешен је 22. децембра 1990. са новом дефиницијом: „РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА УСТАНОВЉУЈЕ СЕ КАО НАЦИОНАЛНА

ДРЖАВА ХРВАТСКОГ НАРОДА И ДРЖАВА ИНИХ НАРОДА И МАЊИНА, КОЈИ СУ ЊЕНИ ДРЖАВЉАНИ: СРБА, МУСЛИМАНА, СЛОВЕНАЦА”³

Пошто је власт конституисана приступило се формирању оружане силе. У том циљу формира се: НАРОДНА ЗАШТИТА (НЗ), КРИЗНИ ШТАБОВИ и посебне јединице ЗБОР НАРОДНЕ ГАРДЕ (ЗНГ).

Народна заштита основана је марта 1991. а у Сабору прихваћено је формирање *Одред* народне заштите 16. априла 1991. Потом је уследило формирање кризних штабова и јединица НЗ у општинама и месним заједницама.

У састав Збора народне гарде улазе и делови јединица за специјалне намене МУП и стављају се под команду МИНИСТАРСТВА ОБРАНЕ РХ.

Командни кадар је попуњаван члановима хрватске екстремне емиграције и притајених усташа и старешинама Хрватима из ЈНА. До маја 1991. формиране су четири бригаде Збора народне гарде:

- 1. бригада ЗНГ „Тигрови“ – Загреб/Карловац, 5. новембар 1990.
- 2. бригада ЗНГ „Гром“ – Дуго село ЗГ, 15. мај 1991.
- 3. бригада ЗНГ „Куне“ – Винковци, 29. април 1990.
- 4. бригада ЗНГ – Сплит, 28. април 1991. са називом „Пауци“ од 1995. године

На стадиону у Загребу, где је некад смотру усташких постројби вршио поглавник др Анте Павелић, промицбу нових хрватских постројби Збора народне гарде под новом заставом и државним обележјима врши врховник др Фрањо Туђман, 28. маја 1991. Ове бригаде су биле језгро будуће ХРВАТСКЕ ВОЈСКЕ (ХВ), која је формирана септембра 1991. године са тенденцијом формирања нових оружаних јединица на територији Хрватске, тако да је свака општина формирала бригаду или домобранску пуковнију.

У Хрватској почима хајка на Србе: искључење телефонских веза, откази са посла, прогони, минирање кућа и локала, привођење, хапшење, затварање, ликвидације.

Из Загреба се 17. августа 1990. у правцу Книна у сврху одузимања полицијског наоружања у полицијским станицама Книн, Грачац, Бенковац, Обровац, шаљу 3 хеликоптера (Хе) и неколико оклопних транспортера (ОТ) са јединицама за специјалне намене МУП рачунајући и на помоћ полицијских јединица из Сплита, Шибеника, Задра и Госпића.

Хеликоптери су пресретнути и враћени од службе Ваздушног осматрања јављања и навођења (ВОЈИН) ЈНА – Бихаћ а пролаз транспортера спречен је код Коренице.

До првих оружаних сукоба долази када се у исте сврхе шаљу јединице за посебне намене МУП и јединице полиције из оближњих места ради хапшења и одузимања наоружања где су Срби – припадници МУП одбили да на чело ставе шаховницу и прихвате нови режим: Пакрац 2. март 1991, Плитвице 31. март 1991, Борово село 2. мај 1991, Глина 28. јун 1991.

³ Претходни Устав, из 1974. године, садржи дефиницију: Социјалистичка Република Хрватска је национална држава хрватског народа, држава српског народа у Хрватској и држава народности које у њој живе.“

Председник председништва СФР Југославије Стјепан Месић, 11. септембра 1991. издаје наредбу Савезном секретаријату за народну одбрану (ССНО) да се јединице ЈНА повуку у касарне.

Врховник Фрањо Туђман 13. септембра 1991. наређује да одреди НЗ и јединице ЗНГ блокирају све војарне ЈНА у Хрватској са искључењем струје, воде, телефонских веза. ЈНА се проглашава окупаторском и агресорском војском и да мора напустити Хрватску.

Већ сутрадан извшена је прва оружана акција ЗНГ „Зелена табла-Мале Баре“ на касарну и складиште наоружања и опреме ЈНА у Плочама. Уследили су напади и преузимање свих касарни, складишта наоружања и опреме, установа и објеката ЈНА у Хрватској.

Вод за специјалне намене „Медуза“ из Сења који је имао до 100 припадника суделовао је у нападу на касарну у Госпићу, Јасиковац, фабрику у Личком Осику и у нападу на село Подум код Оточца.

У септембру 1991. пробудише се кољачки гени хрватске нације у Госпићу. Историја се не понавља, ово је континуитет плана Независне државе Хрватске и неки нови зликовци настављачи фашистичке традиције усташко-домобранско-оружничких крвника. Најмрачнија рација на Србе изведена је 16/17. октобра 1991. када су крвници на губилиште одвели преко 120 Срба, становника Госпића, међу којима је било око 50 жена.

Српска православна црква која се налазила у центру града срушена је до темеља а на њеном месту госпићани паркирају аутомобиле. Споменик Николе Тесле нестао је са главног трга.

У Смиљану, родном селу Николе Тесле, од оно мало Срба што је преостало из Другог светског рата, осам је убијено.

Редали су се злочини:

- У селима општине Цапраг 22. августа 1991. зликовци су ликвидирали 15 Срба,
- На Коранском мосту 21. септембра 1991. крвници убијају 13 припадника Територијалне одбране Крњака,
- Крајем 1991. године у Паулин двору ликвидирали су 18 Срба,
- У Сиску на разним локацијама убијено је око 150 Срба – са школским усташким примерима стравичних злочина: одсецање главе и набијање на колац, развлачење везаног за руке и ноге између транспортера и трактора, заливање врућом водом ...

Оружја има на претек: илегални увоз, наоружање територијалне одбране, полиције и наоружање из касарни и складишта ЈНА. Паравојне постројбе ЗНГ у јесен 1991. отпочимају оружане акције против јединица ЈНА и ТО на подручју Славоније и тада освајају северни део уз масовне ликвидације Срба у Пакрачкој пољани и Марином селу.

„ОРКАН-91“

Акција је изведена од 29. октобра 1991. до 3. јануара 1992. у којој је заузет рејон Посавине.

У акцији је учествовало око 14.000 војника, 29 тенкова, 23 бацача ракета, 6 окл транспортера, око 80 арт оруђа.

Напад из правца Новске извеле су:

1. бр ЗНГ „Тигрови“, бригаде ХВ: 125. Новска, 105. Бјеловар, 117. Копривница, 151. Самобор и неколико самосталних бојни.
Из правца Нове Градишке, бригаде ХВ: 99. Пешћеница, 108. Славонски Брод, 121. Нова Градишка и 2/149. Трешњевка.

„ОТКОС“

Изведена је од 30. октобра до 5. новембра 1991. у којој је заузет рејон Билогоре. Напад је отпочео артиљеријским, тенковским и пешадијским нападима у коме је учествовало 2.700 припадника хрватске војске, 12 тенкова, окл транспортери, 18 топова, 20 мб, са јединицама: 127. бр Вировитица, 57. сб Вировитица, 55. сб Бјеловар, пдс Бјеловар, меш вод Бјеловар, 19. мад, 24. мд, дс Копривница и одреди Народне заштите.

„СТРИЈЕЛА“

У овој акцији која је трајала од 28. новембра до 26. децембра 1991. заузет је Воћин са околним насељима.

„ВИХОР“

Акција је изведена на Банији од 12. до 16. децембра 1991. и није имала значајнијег успеха.

У акцији су учествовале бригаде хрватске војске: 102. Н. Загреб, 144. Сесвете, 145. Дубрава, 153. В. Горица, 1/2. гбр, делови инж јединице „Даброви“, сб Петриња, 78. сб Глина.

У јесен и зиму 1991. године у источној Славонији – Вуковар и на југу Хрватске – Дубровник, долази до жестоких оружаних сукоба између још увек правеојних постројби Хрватске и легалних ОС СФРЈ – ЈНА и ТО.

Хрватски сабор 8. октобра 1991. поред осталих донео је и одлуку да Хрватска раскида државно-правне везе са СФРЈ, ЈНА је проглашена окупаторском војском и мора напустити територију Хрватске, позивају се државе Европске заједнице (ЕЗ) да признају независну државу Хрватску.

Преговорима, договорима и притисцима ЕЗ, ЈНА је присиљена да напусти Хрватску.

У том циљу врховник Фрањо Туђман и председник Србије Слободан Милошевић су 18. октобра 1991. у Хагу потписали споразум о прекиду ватре, деблокади касарни и објеката ЈНА и о повлачењу ЈНА из Хрватске.

Повлачење јединица ЈНА из Хрватске окончано је у фебруару 1992. а мањи делови неких јединица незнатно касније.

* * *

Почетком 1992. године појављује се, у неким круговима доступна, информација која указује на предвиђајући сценарио разбијања Југославије, ЈНА, Србије – КиМ, Срба у Хрватској – РСК, Срба у БиХ – РС, са неким предлозима превентивних мера:

УВЕЖБАВАЊЕ РАСПАДА⁴

Основни циљ садашње политике Европске заједнице је уништавање, односно распуштање комунистичке ЈНА. Други, успутни циљ (не превише важан) је обарање владе у Србији. Српски народ се, бар у Америци, не сматра за непријатељски.

Ови циљеви биће остварени постепеним померањем политичког, а ако је потребно и војног фронта ка Београду. Све се одвија по фазама, од којих је словеначка независност била прва. Свака фаза подразумева изазивање нереда на једном делу југословенске територије, прављење медијске кампање у којој се ЈНА приказује као агресор и оптужује за масовна убиства и кршење људских права. После захтева за независношћу неке територије, ЈНА се претњама и обећањима присиљава да напусти ту територију. У фази повлачења ЈНА са једне територије, врше се припреме за сукоб на другој територији. Наредна фаза се увек држи под контролом, док се не обезбеди успех претходне фазе. Процес ће трајати све док се ЈНА не сабије у ужу Србију и тамо изгладни и присили на распуштање.

Да не би дошло до формирања локалних српских армија које би овај план учиниле неостварљивим, руководство Србије и руководство ЈНА се политичким притисцима и обећањима манипулишу и наводе да уступају део по део југословенске територије.

- 1. Словеначка фаза је завршена.*
- 2. Хрватска фаза се приводи крају, с тим што се покушава да се ЈНА избаци из Хрватске уз помоћ самих руководства Србије и ЈНА. Трупe Уједињених нација ће обезбедити да се српски крајеви разоружају и такви предају Хрватској. Председник Милошевић је и својим потписом 12. јула у Београду и недавним изјавама у Хагу признао авнојске границе Хрватске, тако да никакав политички процес у коме Милошевић представља Србе више не може да резултује у другачијем решењу.*
- 3. Председнику Милошевићу и Влади Србије се тренутно на пола уста обећава подела Босне, а врло гласно обећава економска помоћ Србији. Да би се то остварило поставља се „само један“ услов, „да се престане са подршком Книнској крајини“.*
Недавна мисија лорда Карингтона у Сарајеву има за циљ да код Срба у Босни створи утисак да неће бити изиграни. Отуда та изненадна прича о некаквој

⁴ И дан данас, ова информација није доступна јавности и први пут се публике у овој брошури.

- мировној конференцији о Босни којој се г. Изетбеговић наводно „љутито супротставља“. Ти миротворни напори ће трајати све док не прође референдум и док БиХ не буде призната као независна држава. Тиме ће, у пар наредних недеља, док се разрешава питање Хрватске, Срби из Босне бити неутралисани и одржавани у лажном убеђењу да ће се све ипак решити у њихову корист и да није потребно да се организују и уједине са Србима из Книнске крајине. Као услов за добијање „Српске Босне“, од њих се тражи да не помажу Книнску крајину.
4. Европска заједница је издејствовала да САД у овом моменту не признају Словенију и Хрватску, пошто ово „непризнавање“ код Срба и Владе Србије ствара утисак да су САД неутралне и да имају разумевања за њихове захтеве. Тиме се уједно омогућава и Влади председника Милошевића да у Србији одржава утисак да њена политика није била потпуни промашај. Свим овим, ЕЕЦ и амерички амбасадор Зимерман себи обезбеђују могућност утицаја на Владу Србије и ЈНА. Овај утицај је неопходан да би се и једна и друга институција искористиле за постизање циљева, које без њихове помоћи не би били тако лако остварени. Овим „непризнавањем“ се и Срби из Босне заваравaju и њихова лажна убеђења додатно појачавају.
- У лажном уверењу да имају прећутну или можда и потпуну подршку ЕЕЦ и САД за опстанак у Босни и Србији, Влада Србије и ЈНА су преузели задатак да разоружају Крајину. Да би им се дало времена да то ураде и да би се осигурала независност Босанске крајине, ЕЕЦ и Зимерман су инсистирали код Изетбеговића да референдум у Босни и Херцеговини буде заказан тек за сам крај фебруара. Председник Изетбеговић је желео да то уради много раније. Игре са хрватским неслагањем око референдума у Босни имале су исти тај циљ: да се босански Срби убеди да је подела Босне договорена и да они сами не морају око тога да се брину.
5. За месец дана, када БиХ буде призната као независна држава, њене границе постаће међународне и „непромењиве“. Европа ће у овој пропагандној кампањи почети да говори да је уједињавање две крајине, или било какво друго решење у Босни, насилна промена граница. То, разуме се, „неће бити прихватљиво“, јер је у супротности са међународним законима.
- Непосредно после признавања БиХ испоставиће се захтев за повлачење војске из ове републике, са свим детаљима сценарија из Словеније, Хрватске и сада Македоније. Да би се испровоцирали сукоби са ЈНА и дао драматичан тон захтевима за њено повлачење, непосредно после проглашења независности, нагло ће се повећати број инцидената и блокада касарни. ЈНА ће бити присиљена да остави део опреме у БиХ али ће већи део људства морати да повуче у Србију.
6. После признавања БиХ, као додатни притисак на Владу Србије и ЈНА, активираће се косовски проблем. Тоне пропагандног материјала и новинских чланака већ су написани и чекају на објављивање. Кампања ће почети чим се успешно заврши претходна фаза у Босни и Херцеговини.
- „Праведна борба“ народа Косова за људска права и самоопредељење ће се убрзавати, све док, у мају или јуну, медијска хистерија на Западу не достигне врхунац.

7. Овај притисак ће се наставити док се Влада Србије и ЈНА не присиле да повуку трупе из Босне и престану да дају било какву помоћ Босанској крајини. У том моменту ће, од стране Европе, већ бити признате као независне државе: Словенија, Хрватска, Босна и Херцеговина и Македонија, а можда и Црна гора. Међународно признање Србије неће долазити у обзир пошто „Србија помаже покушаје милитантних Срба из Босне да раскомадају БиХ“ и „пошто Србија масовно крши људска права Албанаца на Косову“. Као услов за међународно признање, од Србије ће бити тражено да се обавезе да неће пружати било какву помоћ Босанској и Српској крајини. Такође, у првом моменту, биће захтевано да се уведу стари облици аутономије Косова. Као додатни притисак, Мађари ће захтевати Бачку. У току те фазе, Европа ће српској влади, паралелно са претходним захтевима, обећавати укидање економске блокаде и економску помоћ за опоравак привреде.
8. Врхунац кризе око Косова наступиће тек после прекида сваке помоћи Босанској крајини. Тада ће, највероватније, доћи до повлачења већине амбасада из Београда. После повлачења ЈНА из Босне, захтеви за давање независности (а не више само аутономија) Косову биће јасно формулисани и ултимативно испостављени српској влади. Такође ће се ултимативно захтевати повлачење ЈНА са Косова. Ово повлачење ће бити издејствовано до јесени 1992. У септембру 1992. ће се трупе Уједињених нација повући из Српске крајине, пошто у претходних 6 месеци у том подручју није било никаквих већих борби и хрватске власти су постале способне да самостално одржавају ред на целој територији.
9. Политички и економски притисци на Србију се овим неће завршити. Европа се нада да ће масе избеглица и официра ЈНА бити толико оптерећење за Србију да ће у њој настати економски хаос. Тај хаос ће вероватно, по мишљењу Европе, бити довољан да угуши садашњи режим, односно да га присили да распусти ЈНА, чиме ће бити постигнут основни циљ садашње кампање. Уколико буде постигнут и други циљ, Европа ће бити задовољна. Разуме се ослабљена Србија неће бити у могућности ни да помаже Србе у другим деловима Југославије, тако да ће се режими у Хрватској, БиХ и Македонији успешно стабилизovati и поред прогона и исељавања Срба из тих крајева. Да би се све те републике, укључујући и послушну Црну гору, лакше стабилизовале и одвојиле од Србије, Европа ће им давати и малу економску помоћ. Овај сценарио је у великој мери већ реализован. Његова реализација је и раније покушавана и врло добро увежбана. То је била суштина и Анекционе кризе и Првог светског рата и поделе Југославије у Другом светском рату.

САВЕТИ

Једини одговор на овај сценарио је да се ЈНА одмах подели на више делова. Тиме ће се појединим Српским територијама дати могућност да се самостално бране и на изванредан начин задовољити захтев Запада о распуштању ЈНА.

Дакле, неопходно је разбити ЈНА на војске: Босанске крајине, Муслиманске Босне, Српске крајине, Македоније и Србије. Том поделом избегла би се медијска и политичка оптужба да је ЈНА војска централне комунистичке владе у Београду. Јасно би се нагласило да је војска локална и да има за једини циљ заштиту локалног становништва. Не треба се плашити од предаје делова наоружања Македонцима и Муслиманима. Они ће то наоружање добити, као што су га и Хрвати добили, хтела то ЈНА или не. Боље је зато наоружање, као знак добре воље, поделити, него га изгубити у каснијем рату. Овом поделом ЈНА онемогућило би се изазивање сукоба по систему терања окупаторске ЈНА са територије које траже независност. Формирање локалних армија је једини начин да се сачувају људи који раде у ЈНА. У противном, сви ће бити сатерани у ужу Србију где неће бити услова за нормалан живот свих људи и врло брзо, већина ће се наћи на улици.

Формирањем локалних армија нагласило би се и право Срба да живе на тим подручјима. Сада је целом свету представљено да је ЈНА српска војска, која је дошла из Србије и окупирала све остале делове Југославије. Захтеви за повлачење ЈНА у Србију често су зато праћени и надом да ће се српско становништво повући са њом.

За Српску и Босанску крајину је то једини пут. Ви, да би сте опстали, морате да се одвојите од ЈНА и Србије. Морате издржати рат за самоопредељење и то самостално. У противном, свима Вама прети исељавање у Србију. Србија је у превеише лошем економском стању да би Вам пружила нормалне услове за живот. То отприлике значи, да ви, уколико желите иоле пристојно да живите, морате да одбраните територије на којима сте сада. Одбрана Книнске крајине је ту пресудна. Уколико падне Книнска крајина, народ у Босни и Србији, коме морал и сада није превеише висок, изгубиће сваку наду и почеће опште расуло и бежање. Босанска крајина ће у том случају пасти као кула од карата, а Косово неће нико ни покушати да брани.

У овом моменту, треба одуговлачити са доласком трупа Уједињених нација у Српску крајину да би прошао референдум у Босни. Тада ће се проблеми нагло проширити и Уједињене нације неће више моћи да их контролишу. Уједињене нације немају пара за 50.000 војника колико им треба да контролишу целу Босну и Крајину. Суочен са превеликим проблемом, Запад ће одустати од притисака и оставити Србе на миру. Зато морате бити чврсти и издржати. Не обазирите се на Милошевића и ЈНА. Они тренутно само покушавају да се умиле Западу преко ваших леђа, не схватајући да је управо њихово уништење циљ Запада.

* * *

У јануару 1992. од стране чланица Европске заједнице отпочело је признавање независности Републике Хрватске. Међу првима то су учинили Ватикан, Немачка, Аустрија. Хрватска највећу захвалност за међународно признавање указује Немачкој и тадашњем министру спољних послова Hans-Dietrich GENSCHERU, Светој столици и папи Ивану Павлу који су се потврдили као стари савезници. Затим су уследила признавања од осталих чланица уједињених католика Европе. Италијански председник Франческо Косига први је страни државник који је посетио новопризнату државу Хрватску.

У циљу решавања кризе на простору Југославије Уједињене нације (УН) су 27. новембра 1991. одобриле слање мировних снага а њихово размештање на линије разграничења и

територије РСК – РХ отпочело је у марту 1992. под називом УНПРОФОР – Заштитне снаге УН.

Снаге су распоређене по секторима: Сектор исток – источна Славонија, Сектор запад – западна Славонија, Сектор север – Кордун и Банија, Сектор југ – Лика и Далмација.

На територији Сектора формиран су пунктови:

MILITARY OPSERVATION – војни проматрачи и станице УНЦИВПОЛ – цивилна полиција.

* * *

Серија ограничених војно-редарствених акција на РСК отпочима 1992. године и коинцидира са признањем независности РХ и доласком снага УН на линије разграничења РСК – РХ.

„БАРАЊА“

Ову акцију 3. априла 1992. изводи 107. бр Валпово са циљем да се пресече саобраћајница према Вуковару уз заузимање дела Барање. Акција није успела а бригада је имала значајне губитке у људству и техници.

„МИЉЕВАЧКИ ПЛАТО“

Ова акција изведена је од 21. до 22. јуна 1992. нападом на Миљевачка села у рејону Дрниша. У нападу су учествовале јединице: 4/113. и идв/113. бр Шибеник, 3/142, санитарски вод 142. бр, идв/142. бр Дрниш, Каштелански вод, 2/72. бојне војне полиције Сплит, укупно око 500 припадника.

Према хрватским подацима убијено је 75 и заробљено 18 припадника ТО Крајине.

Српско становништво је протерано, куће опљачкане, паљене и уништаване.

Савет безбедности резолуцијом 762 осудио је акцију и тражио повлачење хрватске војске из тог подручја на почетне положаје, што је од стране Хрватске одбијено.

„ХАНЦАР ДИВИЗИЈА“

Министарство одбране Хрватске почетком 1992. године од припадника муслиманске вероисповести формирало је јединице: Самостална муслиманска сатнија – Загреб и Самостална „Босанска сатнија“ Загреб, са интерним називом „Ханцар дивизија“. Мобилисано је, обучено и наоружано око 500 припадника са циљем да се употребе за продор и пресецање Крајине и спајање са 5. корпусом армије БиХ (к АБиХ). Крајем августа по упаду на териториј Крајине ова јединица је разбијена на линији додира Плашки – Слуњ од стране јединица територијалне одбране Плашки и припадника полиције Кореница и Војнић.

ДУБРОВНИК

Акције: „ТИГАР“ од 1. до 13. јула 1992, „ОСЛОБОЂЕНА ЗЕМЉА“ од 23. јула до 12. августа 1992, „КОНАВЛЕ“ од 20. до 24. октобра 1992, „ВЛАШТИЦА“ од 22. до 25. октобра 1992. изводе хрватске постројбе у рејону Дубровника у којима учествују: 1. бр ЗНГ, 2. бр ЗНГ, 4. бр ЗНГ, 163. бр Дубровник и 116. дп Метковић.

„МАСЛЕНИЦА“

Напад у овој акцији изведен је од 22. до 27. јануара 1993. на линији разграничења хрватске војске и српске војске Крајине (СВК) од Задра до превоја Мали Алан на Велебиту.

Напад су извеле постројбе Зборног подручја (ЗП) Сплит: 4. гбр, ТГ од једне бригаде и припадника дб Обровац, БГ: 113. бр Шибеник, 126. бр Сињ, 7. дп, дб Бенковац, дб Биоград, 40. инж бојна, 307. лоб, 72. бвп Сплит, 264. идс, делови арт и ПЗО јединица, делови 1, 2, 3 и 9. гбр, делови ГСХВ, вод ЕД Сплит. Од поморских снага ХРМ: одред поморских диверзаната, 53. бојна МДП, ескадрила Хе и јединице специјалне полиције МУП.

На освојеној територији по дубини око 10 км спаљене су или оштећене, опустошене и опљачкане куће и цркве у селима: Кашић, Смоковић, Ислам Грчки и Латински, Мурвица, Земуник доњи, Црно Оштећена је кула ускочког војводе Стојана Јанковића познатог по храбрости у борби против Турака и опеваног у народној песми „Ропство Јанковић Стојана“. Оштећена је црква и у њој оскрнављен гроб књижевника Владана Деснице.

Убијено је око 400 војника и цивила РСК од којих 35 жена и 3 деце, српско становништво протерано. Јединице специјалне полиције МУП које су дејствовале на Велебиту избиле су на линију Мали Алан – Тулове греде – Бобија. У заседи на Алану убили су 22 припадника СВК.

„ПЕРУЋА“

Акцију такође изводе јединице ЗП Сплит од 27. до 28. јануара 1993. са снагама БГ: 126. бр Сињ и против оклопна група 141. бр Сплит, 16. дп.

У нападу је заузета хидроцентрала и брана Перућа са околним селима.

У акцији је било погинулих и заробљених српских војника.

„МЕДАЧКИ ЦЕП“

Хрватске постројбе ЗП Госпић, у нападу: 9. гбр и јединице специјалне полиције МУП, у одбрани: дб Госпић, дб Ловинац и ојачање 3/9. гбр, 3/111. бр Ријека.

Акција је почела у јутарњим часовима 9. септембра 1993. артиљеријско-ракетним ударом по насељима и положајима СВК рејона Медак и по дубини на насељена места Грачац, Кореница, Теслинград, Врховине у координацији са продором тенкова, транспортера и пешадије правцем Орнице – Читлук – Почитељ, Крушковача – Читлук, у села Дивосело, Читлук, Почитељ док је специјална полиција изводила напад падинама Велебита.

Борба је трајала до 12. септембра и спорадично до 17. септембра. Део снага СВК доспео је у окружење. Снаге УНПРОФОР – канадски батаљон 17. улази у рејон борбених дејстава и том приликом дошло је до сукоба ХВ и CANBAT (Канадски батаљон) у ком је било мртвих. У саставу ХВ било је и страних плаћеника.

Према хрватским подацима убијено је 70 српских војника и цивила (које су испоручили без одеће), док је 19 припадника СВК заробљено.

Мировне снаге УН из рушевина и згаришта извукли су 18 лешева српских цивила. Разорено и спаљено је око 500 кућа овог подручја. Према подацима Документационо информационог центра (ДИЦ) „Веритас“ погинуло је 88 лица: 46 војника, 6 полицајаца и 36 цивила РСК.

* * *

СР ЈУГОСЛАВИЈА и Р. ХРВАТСКА потписале су:

- Декларацију о нормализацији односа у Женеви, 19. јануара 1994.
- Представништва држава у Београду односно Загребу отворена су 15. фебруара 1994.

РС КРАЈИНА и Р ХРВАТСКА потписале су:

- Споразум о прекиду ватре и непријатељстава, 29. марта 1994. и
- Економски споразум, 2. децембра 1994.

НАТО авијација у неколико налета бомбардовала је аеродром Удбина 21. новембра 1994. у ком су погинула два и рањено неколико припадника СВК.

* * *

Акције хрватске војске преко територије Републике Српске са циљем заузимања повољних положаја за напад на Републику Српску Крајину:

„ЗИМА-94“

Напад правцем Ливањско поље, Динара изводе јединице ХВ на смену: 4. гбр Сплит, 7. гбр Вараждин, 114. бр Сплит, 126. бр Сињ, 80. дп и 6. дп. Акција је трајала од 29. новембра до 24. децембра 1994.

„СКОК-1“

Акцију 7. априла 1995. изводи 7. гбр. и 126. бр са циљем заузимања повољних положаја на Динари у рејону Црвене земље.

* * *

После изведених ограничених војно-редарствених акција ХВ и МУП на северни део западне Славоније, Миљевачки плато, Перућу, Масленицу – Равне Котаре, Дивосело – Почитељ – Читлук уз чињеницу да због тога не трпи никакве санкције, потврђује решеност Хрватске да војном опцијом реши односе са РСК свакако уз зелено светло демократског Запада.

У том циљу приступа са модернизацији хрватске војске и набавци нове борбене технике без обзира на ембарго Савета безбедности УН на увоз оружја који је важио и за Хрватску.

Са војним буџетом за 1995. годину од неколико милијарди долара, који је попуњен на разне начине, на слободном тржишту наоружања има шта да се купи.

За јединице противзрачне одбране (ПЗО) набављене су руске ракете „С-300“ (претпоставка је да систем није у потпуности комплетиран) а за противоклопне јединице кинеске ракете „Црвена стрела“. За зракопловство из Немачке и Чешке у плану је набавка авиона-ловаца „МиГ-29“ а за противоклопна дејства руски хеликоптери „Ми-28“ који се склапају у ремонтном заводу у Самобору. За пешадијске јединице гардијских бригада набављене су немачке јуришне пушке „Г-3“. Поред тога активна је и домаћа војна индустрија у Славонском Броду где се преправља и склапа тенк „М-84“ у кога се

уграђују мотори немачког тенка „Леопард-2“. Првомајска је усвојила производњу цеви за вишецевни бацач ракета (ВБР) и производњу минобацача (мб).

Посебна пажња посвећена је обуци јединица у наменским задацима а за неке су ангажовани страни војни инструктори.

Одабир припадника за специјалне диверзантске јединице гардијских бригада подлегао је строгим критеријумима: да су чистокрвни Хрвати, да су психо-физички способни за специјалну обуку и предстојеће задатке и да нису старији од 23 године. Ове јединице обучаване су у специјалним камповима и полигонима за обуку у Италији, Немачкој и Америци. У првој фази обука траје 4 месеца а за успешно завршене друга фаза обуке траје 6 месеци.

* * *

Новом резолуцијом Савета безбедности УН 981 од 1. априла 1995. продужен је мандат и основна операција за повратак поверења у Хрватској под називом УНЦРО (УН ХРВАТСКА). Може се рећи да је извршена реорганизација снага УН од УНПРОФОР у УНЦРО а и сам назив указује какве су будуће намере и намене ових снага у решавању односа на релацији РСК – РХ. Снаге УН са 14.000 припадника смањују се на 8.750 припадника који ће надгледати прве линије размештања и линије раздвајања двеју страна, надгледати размештаје свих оружаних система према одредбама споразума о прекиду ватре, да ће основати сталне посматрачке положаје и контролне тачке на подручјима у којима прети највећа опасност од избијања сукоба, затим контрола, надзирање и извештавање преласка војног особља, опреме и оружја преко међународне границе између републике Хрватске и Босне и Херцеговине, и републике Хрватске и СР Југославије. (Ради се о граници РСК – РС/БиХ и РСК – СРЈ).

У спровођењу економског споразума двеју страна укључује помоћ УНЦРО у отварању транспортних мрежа, водопривредних и електро објеката, као и подршку у преговорима и спровођењу економских и хуманитарних пројеката.

Ови задаци УНЦРО дефинисани су резолуцијом Савета безбедности УН 990⁵ од 28. априла 1995. у којој између осталих, тачка 3. гласи:

„ТРАЖИ ОД ВЛАДЕ РЕПУБЛИКЕ ХРВАТСКЕ И ЛОКАЛНИХ СРПСКИХ ВЛАСТИ ДА У ПОТПУНОСТИ САРАЂУЈУ С УНЦРО У СПРОВОЂЕЊУ ЊЕГОВОГ МАНДАТА“.

* * *

Само три дана касније!

„БЉЕСАК“

Ова војно-редарствена акција изведена је од 1. до 4. маја 1995. Напад на западну Славонију изводе јединице ЗП – Бјеловар:

- Правац Нова Градишка – Окучани:

2/3. гбр, 80. гардијска бојна (гб) Нова Градишка, 81. гб Вировитица, 4/5. гбр, 1/132. бр Нашице, 1/16. трбр, ВБР, 18. тд, 2/15. По трбр, 1/1. бр ПЗО, 4/202. трбр ПЗО.

- Правац Пакрац – Бијела стијена: 105. бр Бјеловар, 52. дп, бт 76 мм, ЗИС, СП-МУП.

⁵ Види стр. 41.

- Правац Новска – Јасеновац: 125. бр Новска.

Укупно ангажовано око 20.000 припадника ХВ и СП-МУП, 34 Т, 4 ВБР, 45 арт оруђа, 10 бат мб 120 мм и мб 82 мм, авиони МиГ-21, Хе Ми-24.

Планирани војно-редарствени напад ХВ/МУП отпочео је у јутарњим часовима 1. маја 1995. артиљеријским ударима по положајима СВК и насељеним местима западне Славоније, продором тенкова, окл транспортера и пешадије уз подршку авијације са циљем пресецања територије и довођење јединица српске војске, северног дела, у окружење као и протеривање српског становништва са ових простора.

Однос снага хрватске војске употребљених у овом нападу (20.000) према броју становника западне Славоније био је 1:1 уз вероватност да је број становника био и мањи.

Јединица српске војске која је дејствовала у северном делу и доспела у окружење хрватске војске пружала је отпор до 4. маја. Њени припадници одведени су у сабирне логоре.

Убијено и нестало је 283 лица међу њима 57 жена и 9 деце, многи су страдали у колонама према мосту на Сави код Старе Градишке.

Помоћ 18. к СВК од мањег броја војника пристиглих из делова РСК и мањег броја добровољаца из Републике српске (РС) била је испод сваког минимума.

Председник Републике Српске Крајине по доласку у Градишку, поред осталог је рекао: *„Од Србије смо очекивали помоћ. Нисмо је добили нити сам оптимиста да ћемо је добити.“*

Морамо да се присетимо и изјаве председника Републике Српске дате приликом посете Книну 19. јула 1993. *„Ако ударите по једном крају српства, то ће да нас боли на другом крају српства и очекујте јединствен одговор српског народа.“*

Новинари UN PEACE FORCES NEWS (Вести мировних снага УН) о нападу хрватске војске на западну Славонију су написали:

Офанзива коју је 1. маја хрватска војска почела у Сектору запад представља до сада најтеже кршење споразума о прекиду ватре од 29. марта, који је потписан између хрватске владе и книнских власти, и најпогубнији напад у српска подручја Хрватске од владине офанзиве на подручју Медака у Сектору југ септембра 1993.

Савет безбедности је сазвао хитну седницу око поноћи да би размотрио неочекиван развој догађаја и издао председничко саопштење захтевајући да хрватска влада одмах прекине своју офанзиву у западној Славонији, и да зараћене стране обуставе непријатељства и поштују споразум о прекиду ватре.

Специјални изасланик генералног секретара Јакуши Акаши у Загребу је председавао састанку између двеју страна у бази УН у кампу Плесо.

Упркос његовим напорима, ускоро је стигао нежељени одговор зараћених страна. Хрватско ваздухопловство је 2. маја наставило са нападима око Савског моста код Старе Градишке који спаја северну Босну и Хрватску, а наставиле су се копнене борбе унутар и око Окучана под надзором Срба и око штаба непалског батаљона УНЦРО у Пустари. Оборени хрватски МиГ срушио се у Саву.

Састанак на високом нивоу између двеју страна, заказан за 2. мај на Плесу није одржан.

Оцењујући стање као забрињавајуће г. Акаши је изјавио да зараћене стране нису поштовале обећања од претходног дана о крајњој уздржаности. До тада је хрватска

војска већ била заузела већи део подручја Сектора запад који је пре био под надзором Срба, укључујући пут од Окучана до Савског моста код Старе Градишке. У јутро 3. маја, овај пут, како је посведочио УН ПЕАЦЕ ФОРЦЕС НЕВС, је био прекривен изгореним и уништеним возилима, одећом, мадрацима и другим предметима за домаћинство, као и хиљадама празних гранатних отмотача и испалених метака.

Стотине војника хрватске војске се налазило дуж пута, а многи од њих су славили недавну победу. Спаљени леш се налазио поред спаљеног аутомобила, а стубови дима су се дизали у небо из кућа које су пламтеле с обе стране друма. Три тенка хрватске војске су постављена дуж цесте а тешко наоружање, укључујући ракетне бацаче, превозило се по читавом подручју.

Дана 3. маја после подне, г. Акаши је објавио да је склопљен споразум од четири тачке између хрватске владе и книнских власти којим стране прихватају потписани прекид непријатељстава у Западној Славонији од 16 часова и којим ће се свим цивилима и војницима који желе да напусте Сектор омогућити да то учине под надзором УНЦРО.

Мада је међународно особље до касно у ноћ радило логистичке припреме којима се Србима који то желе омогућава прелазак у Босну кроз коридор под надзором УНЦРО, хрватске власти су почеле да сакупљају српске мушкарце, жене и децу, одвајајући мушкарце и одвозећи их на места далеко од Пакраца, и тиме су онемогућили сваки покушај УН да остваре договор који је закључен то послеподне. Дана 4. маја, жестока борба је избила у Пакрацу између Срба који су се одупирали и хрватских снага.

Господин Акаши је 5. маја у Пакрацу подсетио новинаре да УНЦРО нема потупуну слободу кретања на овом подручју, делимично због обнове борбе на појединим местима али углавном због одбијања хрватске владе да војном особљу и цивилној полицији УН омогући простор који је био потребан да испитају неке узнемирујуће извештаје о наводном кршењу људских права који су тада почели да се појављују.

Према извештајима непалских војника, конвој од скоро 30 људи, који су изгледа сви били цивили покушао је да побегне јужно према Сави кад је доспео под ватру и био потпуно уништен.

Хрватске снаге нису дозволиле Непалцима, смештеним на Савском мосту када су избиле борбе, да напусте своје положаје до 2. маја. Наишли су на уништена и изгорена возила и мртве путнике, кад су се пешице запутили према северу да би се вратили у свој штаб у Пустари.

Слобода кретања за УНЦРО углавном није обновљена до 6. маја, међутим нека подручја и после тога нису била доступна међународним посматрачима.

„Дошли смо до ивице понора, завирили преко ивице и вратили се, али не можемо да очекујемо да ће садашњи мир бесконачно трајати“, изјавио је 8. маја Фред Екхард, портпарол Г. Акашија.

* * *

ХРВАТСКА ВОЈСКА

ГЛАВНИ СТОЖЕР ХВ – ЗАГРЕБ

Територија Хрватске војно-територијално је подељена на ЗБОРНА ПОДРУЧЈА (Оперативне зоне ранга корпуса): СПЛИТ, ГОСПИЋ, КАРЛОВАЦ, ЗАГРЕБ, БЈЕЛОВАР, ОСИЈЕК, са припадајућим гарнизонима, јединицама и установама на том подручју.

КОПНЕНА ВОЈСКА

КОМАНДА КоВ – КАРЛОВАЦ

главне снаге:

1. гардијска механизована бригада	„Тигрови“	Загреб
2. гардијска механизована бригада	„Гром“	Дугосело - ЗГ
3. гардијска моторизована бригада	„Куне“	Осијек
4. гардијска моторизована бригада	„Пауци“	Сплит
5. гардијска оклопна бригада	„Соколови“	Винковци
7. гардијска механизована бригада	„Пуме“	Вараждин
8. гардијска бригада јуришна (МДП)	„Орлови“	Пула
9. гардијска моторизована бригада	„Вукови“	Госпић
1. Хрватски гардијски здруг		Загреб

80. гардијска бојна	Нова Градишка
81. гардијска бојна „Кумови“	Вировитица
82. гардијска бојна	Осијек
83. гардијска бојна	Жупања
84. гардијска бојна „Термити“	Задар

Поред ових снага формирано је око 70 бригада ХВ, бригаде „Р“ (регрутне), пешадијске бригаде и домобранске јединице у формацији: пуковнија, бојна, сатнија, зависно од броја припадника у местима где се формирају.

Тако на пример Загреб је по општинама имао око 16 бригада ХВ:

98. Загреб, 99. Пешћеница, 100. Центар ЗГ, 101. Суседград, 102. Нови ЗГ, 140. Јастребарско, 144. Сесвете, 145. Дубрава, 146. Максимир, 147. Медвешћак, 148. Трње, 149. Трешњевка, 150. Чрномерец, 151. Самобор, 152. Запрешић, 153. Велика Горица. На тај начин по свим општинама Хрватске формиране су јединице КоВ одговарајуће фомације.

ЗРАКОПЛОВСТВО

КОМАНДА ХРЗ и ПЗО – ЗАГРЕБ

- 91. авио база Плесо и 94. авио база Лучко – ЗАГРЕБ
- 21. ескадрила ловачких авиона
- 23. ескадрила лов-бомб авиона
- 27. ескадрила транспорт авиона
- 28. ескадрила транспорт хеликоптера
- 29. ескадрила борбених хеликоптера
- 280. вод беспилотних летилица
- 92. авио база – ПУЛА
- 22. ескадрила ловачких авиона
- 25. ескадрила извиђачких авиона
- 93. авио база – ЗАДАР
- 24. ескадрила лов-бомб авиона
- 26. ескадрила лаких тренажних авиона
- 95. авио база – СПЛИТ
- мешовита авио ескадрила

РАТНА МОРНАРИЦА

КОМАНДА ХРМ – СПЛИТ

- Поморска команда за северни Јадран – Пула
- Поморска команда за средњи Јадран – Шибеник
- Поморска команда за јужни Јадран – Плоче
- Речна ратна флотила – Сисак
- Одред РРФ – Осијек

Команде, установе и јединице КоВ, ХРЗ и ХРМ смештене су у командама, установама и објектима које је користила ЈНА.

МУП – СПЕЦИЈАЛНЕ ЈЕДИНИЦЕ

- Специјална јединица полиције „Алфа“ – Загреб
- Антитерористичка јединица „Лучко“ – Загреб
- Авио јединица спец полиције МУП – Загреб
- Полицијска управа загребачка – Загреб
- Специјална јединица полиције „РИС“ – Кутина
- Одреди спец полиције по општинама.

Са овим снагама, које су делом учествовале у нападу на Западну Славонију, Хрватска улази у коначан обрачун са РСК. Поред тога ту су јединице и отворен фронт са снагама 5. корпуса АБиХ и 101. бојне Хрватског већа одбране (ХВО) главног стожера регије Бихаћ.

Овде се мора додати негативна страна рата „крени-стани“ са 5. корпус АБиХ који је био у додиру са српским снагама: 15, 21 и 29. корпус СВК, 1 и 2. корпус војске РС и јединицама састава две бригаде Народне одбране западна Босна (НО ЗБ).

* * *

Крајем маја 1995. на Брионима је одржан састанак политичког, војног и полицијског врха Хрватске под председавањем председника Фрање Туђмана на коме је разматран предстојећи план напада на РСК - Банија, Кордун, Лика, Далмација и источна Славонија.

Врховник је изнео свој став како треба да се реши однос са „побуњеним Србима“:

„Решити на који начин? То је сада тема наше данашње расправе. Да нанесемо такве ударце да Срби практично нестану, односно што нећемо одмах захтјевати да мора капитулирати у неколико дана ...

Према томе, није нам главни задатак Бихаћ него наношење на неколико праваца таквих удара да се српске снаге више не могу опоравити, него да морају капитулирати. Један летак овако значи опће расуло, побједа Хрватске уз подршку свијета, итд као: Срби ви се већ повлачите преко ... итд, а ми вас позивамо да не треба да се повлачите, ми вам гарантујемо сигурност, значи на тај начин им дати пут, а гарантовати тобоже, тзв грађанска права. ...

На Туђманову примедбу да је Книн „тврђ орах“, Анте Готовина одговара:

„Предсједниче, у овом тренутку ми комплетно нашој техником контролишемо Книн. Није уопће то, ако је команда за удар на Книн ми га за неколико сати рушимо, комплетно“.

* * *

Акције хрватске војске преко територије Републике Српске:

„СКОК-2“

Продор према Грахову од 4. до 11. јуна 1995. изводе јединице ХВ: 4. гбр, 3/126. бр, 1. ХГЗ, јединице ХВО и јединице специјалне полиције МУП Републике Хрватске и Херцег Босне.

„ЉЕТО-95“

Јединице хрватске војске у времену од 25. до 30. јула 1995. изводе напад на Гламоч и Грахово и стварају предуслове за напад на Книн окружењем српских снага и затварање комуникације Грахово – Книн са снагама: 4. гбр, 7. гбр, 2/9. гбр, 1. ХГЗ, 81. гб, 3/1. гбр, 114. бр и СП РХ и ХБ:

Правоц Црни Луг – Б. Грахово: 4. гбр, 7. гбр, 114. бр, 2/9. гбр;

Правоц Шатор – Гламоч: 1. ХГЗ, 81. гб, 3/1. гбр, СП РХ и ХБ.

Грахово је заузето 28. јула 1995. и Гламоч 29. јула 1995.

Заузимањем Грахова хрватска војска затворила је комуникацију Грахово – Книн, запосела повољне положаје за напад и гранатирање Книна, створила услове за продор правцем Дрвар – Петровац и спајање са 5. корпусом АБиХ за даље напредовање према Кључу, Санском Мосту, ... и освајање овог дела републике Српске.

Да ли је војска републике Српске овај продор, који је омогућио хрватској војсци освајање Дрвара и Петровца, олако схватила, била немоћна или су то „мајстори покер игре“ препустити због вишка територије у односу на федерацију Босне и Херцеговине. Било како било:

- Срби су изгубили територију и протерани са ових простора,
- Хрвати су пресекли национални корпус Срба РСК – РС и на тај начин осигурали границу,
- Муслимани добитници, спајају регију Бихаћ са остатком федерације са чиме Зелену трансверзалу увезују до Велике Кладуше.

* * *

Припреме хрватске војске за напад на РСК замагљују се политичким преговорима око плана „3-4“ кога да је руководство РСК на слепо потписало Врховник не би променио план и одлуку за напад.

Амерички амбасадор у Загребу Питер Галбрајт изјавио је 3. августа да нема разлога за рат и да је српска страна спремна за разговоре о политичким питањима. Истог дана после подне, на састанку у Београду успео је да приволи Милана Бабића да прихвати преговоре о мировном плану и о томе је известио врховника Туђмана. Предлог плана „3-4“ одбио је Сабор Хрватске.

Хрватска делегација претходно на преговорима је нудила мирну реинтеграцију РСК у уставно правни систем Хрватске, односно капитулацију РСК.

Српска делегација је у вези са планом „3-4“ сматрала за потребно да Хрватска обустави мобилизацију и изврши демобилизацију војске, да се размештање снага Уједињених нација изврши сходно резолуцији Савета безбедности 901.

Демагошка крилатица „Боље разговарати него ратовати“ искључиво са користи после рата јер је унапред одређен кривац за неуспех преговора да би друга страна добила „право“ на рат.

Зелено светло за напад хрватске војске на РСК, према сопственом признању штампи, дао је изасланик САД Ричард Холбрук на састанку са Туђманом у Загребу 2. августа 1995.

Тих дана око Светог Илије мртва тишина обузела је Крајину а ваздух је мирисао на ЗЛО које се спрема - УСТАШЕ ДОЛАЗЕ:

„О Л У Ј А“

У раним јутарњим часовима 4. августа 1995. отпочео је свеобухватни напад хрватске војске на РСК - Далмација, Лика, Кордун, Банија канонадом артиљеријског оруђа, бацача ракета, тенкова, авио ударима на центре везе, ударима по положајима СВК и насељеним местима која су била у домету удара: Книн, Бенковац, Обровац, Грачац, Удбина, Кореница, Врховине, Плашки, Слуњ, Војнић, Вргинмост, Глина, Петриња ... и продором оклопно-механизованих јединица и пешадије на териториј РСК која је била под „заштитом“ УН.

Врховник је преко медија обавестио пучанство да је отпочео повраћај хрватских територија и позвао Србе да се предају нудећи им праведно суђење уз напомену да су Срби одбили мирну интеграцију.

У овом нападу ХВ је ангажовала 140.000 припадника, 350 тенкова, 800 арт-рак оруђа, авионе МиГ-21 и Ан-2, хеликоптере Ми-8 и Ми-24, окл транспортере

Генерални секретар Бутрос-Гали запретио је употребом снага НАТО за дејство по хрватској војсци због тога што је са седам осматрачница протерала снаге Уједињених нација где је било и настрадалих припадника УНЦРО.

Смешна претња – због тога што су НАТО авиони већ укључени на страни ХВ за ударе по неким објектима СВК и што се зна које газда.

Снаге ХВ за напад на РСК ангажоване су по Зборним подручјима:

ЗП – БЈЕЛОВАР

У правцу напада Дубица – Костајница – Двор: 125. бр Новска, 105. бр Бјеловар, 104. бр Вараждин, 13. Потрд, 312. лб, 24. дп, 52. дп, 265 идс, 59. свп, 505. сАБКО Бјеловар.

Хрватска војска 5. августа улази у Дубицу и наставља дејства према Двору.

ЗП – ЗАГРЕБ

Ангажоване јединице у правцу напада Сисак – Петриња – Глина, Суња – Зринска гора: 2. гбр, 153. бр Велика Горица, 20. дп, 12. дп, 57. бр, 151. бр Самобор, 101. бр Суседград, 103. бр Крапина.

Делови 2. гбр успевају 6. августа ући у Петрињу. У нападима према Костајници и Двору хрватска војска је имала веће губитке.

На овом делу фронта дејствовале су и јединице 5. к АБиХ.

Ове јединице у рејону Двора извршиле су стравичне злочине над колонама српских цивила.

ЗП – КАРЛОВАЦ

Јединице су ангажоване на правцу напада Јосипдол – Слуњ и Карловац – Војнић – Петрова гора: 110. бр Карловац, 104. бр Вараждин, 137. бр Дуга Реса, 143. дп Огулин, 14. дп Слуњ и 1. гбр од 6. августа после продора преко Лике.

Хрватска војска 6. августа улази у Слуњ и Цетинград, 7. августа у Турањ, 8. августа у Војнић.

21. корпус СВК пружао је отпор до 8. августа када је заједно са народом доспио у окружење хрватске војске и јединица 5. к АБиХ. Становништву Кордуна био је дозвољен излаз аутопутем у правцу Београда на коме су доживели страховита малтретирања, каменовања, извођења из колоне и убијања.

ЗП – ГОСПИЋ

Јединице ХВ: 1. гбр, 9. гбр, 138. дп Делнице, 128. бр Ријека, 118. дп Госпић, 111. пбр Ријека, 119. бр Пула, 154. дп Пазин, 8. јбр Пула, ангажоване су на правцу напада Личка Јасеница – Саборско – Плитвичка језера – Личко Петрово Село, Госпић – Кореница, Госпић – Удбина – Доњи Лапац, 7. августа стижу у Тржачка Раштела и спајају се са јединицама 5. к АБиХ.

Јединице специјалне полиције МУП нападале су у међупростору ЗП-ГС и ЗП-СТ преко Велебита, Свети Рок – Ловинац, Свети Рок – Грачац – Отрић са 150. бр ХВ Чрномерец. Дана 5. августа заузет је Грачац, Плитвице преко Раковице, 6. августа без отпора улазе у Кореницу, Удбину, Доњи Лапац, 7. августа јединице ЗП биле су на линији Т. Раштела– Унска пруга.

ЗП – СПЛИТ

Јединице ХВ у нападу: 4. гбр, 7. гбр, 126. дп Сињ, 6. дп, 142. бр Дрниш, 15. дп, 113. бр Шибеник, 134. дп Задар, 7. дп, 112. бр Задар, 2/9. гбр, 144. бр Сесвете, 1. ХГЗ, 204. трбр ПЗО, 20. тд, 11. Потрд, на правцу Црвена земља – Книн, Сињ – Книн, Шибеник – Дрниш – Книн, Задар – Бенковац, Обровац – Жегар – Ервеник.

Са положаја код Грахова, Свилаје и Динаре, 4. августа, непрекидно је гранатиран Книн. Дана 5. августа, хрватска војска правцем Стрмица – Книн улази у град, истог дана улази у Дрниш и Обровац, 6. августа улазе у Бенковац, Кистање.

РЕГИЈА БИХАЋ

Напад на РСК дуж целе границе од Жељаве до Двора изводе јединице 5. корпус АБиХ и 101. бојна ХВО главног стожера регије Бихаћ, многи припадници из две бригаде НО-ЗБ милом или силом улазе у састав 5. корпуса АБиХ.

ЗП – ОСИЈЕК

Јединице ЗП Осиек пратиле су развој ситуације у источној Славонији и у приправности су имале око 60.000 припадника у ангажованим јединицама за одбрану и напад:

3. гбр Осиек, 5. гбр Винковци, 82. гб Осиек, 83. гб Жупања, бригаде/дп: 106. Осиек, 107. Валпово, 108. Славонски Брод, 109. Винковци, 121. Н. Градишка, 122. Ђаково, 123. Пожега, 124. Вуковар, 127. Вировитица, 130. Осиек, 131. Жупања, 132. Нашице, 135. Осиек, 136. Слатина-ОС, 160. Осиек

- Споразум о интеграцији источне Славоније-РСК у уставно правни систем РХ потписан је у Ердугу, 12. новембра 1995.

ДИЦ „Веритас“ располаже подацима о 1.960 погинулих и несталих Срба у „Олуји“ од којих је 1.205 цивила међу њима су 522 жене и 12 деце, око 250.000 Срба је протерано. Подаци нису коначни.⁶

Неки од свирепих и монструозних злочина како то Хрвати раде над Србима:

- У Двору на Уни бојовници су садистички из аутоматског оружја, у школи где су се склонили, изрешетали 9 немоћних и инвалидних Срба. То се догодило пред очима данских припадника снага УН.
- У селу Кијани код Грачаца 7. августа заклано и измасакрирано је 14 Срба од којих је најмлађи имао 48 а најстарији 90 година, међу њима било је 8 жена.
- Авиони ХРЗ у два наврата гађали су прогнаничку колону Срба која се кретала кроз РС, убијено је 15 лица међу њима шестеро деце.

... ..

⁶ Пратити сајт ВЕРИТАС-а.

„ПОСКОК-1" и „ПОСКОК-2"

Акције су повремено извођене на Велебиту у периоду од 15. новембра 1993. до 4. октобра 1995.

„ОЛУЈА – ОБРУЧ“

Ова акција изводи се по завршетку „ОЛУЈЕ“ у циљу претраживања терена и околине насељених места РСК у периоду август - октобар 1995.

Акција „Олуја“ трајала је од 4. до 8. августа док јединице ХВ и МУП нису освојиле и у потпуности запоселе териториј РСК. Након тога уследила је акција „Олуја-обруч“ која је трајала до октобра у којој су јединице ХВ и МУП претраживале терен, хапсиле, убијале и у сабирне логоре одводиле Србе.

Ово указује на то да је акција етничког чишћења и истребљивања Срба из РСК од стране ХВ и јединица МУП РХ трајало од 4. августа до краја октобра 1995.

Јединице хрватске војске за асанацију терена, које формацијски постоје у свим ЗП, планирано и организовано су предузимале мере ради уклањања лешева побијених Срба и затирања трагова злочина оружаних постројби хрватске војске за време акције „Олуја“ као и акције „Олуја-обруч“. На такве локације био је забрањен приступ снагама УН, новинарима и непожељнима.

Посредник Европске уније за Југославију, Карл Билт изјавио је:

„Хрватска офанзива на крајеве насељене Србима мора бити осуђена у најскорије време и долази у време кад су Срби пристали да учине значајне кораке ка економском и политичком плану“ те да Туђман мора бити осуђен као ратни злочинац. (Изјава дата за „Вечерње новости“)

* * *

После прогона српског становништва из РСК припадници ХВ, ХВО, АБиХ и СП-МУП наставили су поход етничког чишћења Срба из Босанске крајине-РС.

У акцији „МАЕСТРАЛ“ од 8. до 15. септембра 1995. заузели су: Шипово, Јајце, Дрвар, Петровац.

У акцији „ЈУЖНИ ПОТЕЗ“ од 8. до 12. октобра 1995. освојили су Мркоњић град, Подрашничко поље, Чађавицу и ХЕ-Бочац на 20 км од Бањалуке.

* * *

- Према подацима ДИЦ „Веритас“ број погинулих Срба у РСК и РХ у периоду 1991–1995. године је 6.792 лица и то: војника 4.122, полицајаца 188, цивила 2.482 (5.802 мушкарца, 990 жена).
 - Прогнано је око 450.000 Срба, одузето преко 40.000 станова са станарским правом, спаљено и порушено око 20.000 кућа, опљачкана имовина и небројени сточни фонд ...
- ...

- Подаци Удружења породица несталих и прогнаних лица у РСК и РХ „СУЗА“ из 2010. године указују на још 2.169 несталих лица од тога за 1.352 нестала локација је непозната, за 488 локација позната и 329 у заводу за идентификацију.
- Проналажење, ексхумацију и идентификацију српских жртава кочи Хрватска иако крвници знају где су жртве завршиле.

Кржаве руке Хрвати не могу опрати методом нацистичког пропагандисте Јосепха Гебелса: „Реци сто пута лаж – та лаж постаје истина“, пребацивањем одговорности за убијање и етничко чишћење Срба на бисере као што су:

- да је то било својевољно или присилно пресељење властитог народа,
- да су српски авиони пуцали по колонама властитог народа и том приликом убили око 80 цивила,
- да су српски тенкови дословно газили цивиле у колонама и усмртили око 20 цивила,
- или бисер од 7. октобра 1991. кад је ХТВ у Банским дворима у једној просторији приказала комаде малтера, полуразбијен лустер, оборене столице, и то приписала авионима ЈНА као атентат на председника Фрању Туђмана, председника владе СФРЈ Анту Марковића и председника председништва СФРЈ Стјепана Месића, да је циљана и погођена баш та просторија а они су 5 минута раније прешли у другу просторију и избегли смрт.

Предсједник РХ и врховни заповједник ХВ Фрањо Туђман рече:

„РАТА НЕ БИ БИЛО ДА ГА ХРВАТСКА НИЈЕ ЖЕЉЕЛА“⁷ ...

Поглавник др Анте Павелић умро је природном смрћу 14 година после рата 1941–1945. године а његов идејни следбеник врховник др Фрањо Туђман 4 године после рата 1991–1995. године и као идејне вође злочина над Србима у Независној држави Хрватској односно Републици Хрватској нису се нашли пред судом правде за најтежу врсту злочина против српског народа – ГЕНОЦИД.

* * *

И данас је реалност да рат против Срба није завршен а води се перфидним методама са циљем убијања националног идентитета Срба који су остали у Хрватској а за оне који желе да се врате на своја огњишта перфидно се подгријава страх повратка:

- Ликвидације и етничко чишћење Срба 1991–1995. године хрватска нација еуфорично слави и обележава као победу над вековним непријатељем. Славну победу која базира на геноциду над Србима могу да славе само Хрвати.
- Хрватска није дозволила увид у *топничке дневнике* који су наводно нестали, а од њиховог потраживања одустао је суд Уједињених нација у Ден Хагу.
- Руше се и скрнавe споменици српским палим борцима и жртвама фашизма из Другог светског рата.

⁷ <http://www.milosevic-trial.org/trial/2002-01-30S.htm>

- У Загребу је подигнута спомен плоча у знак сећања на славни период Независне државе Хрватске 1941–1945. године.
- Измењени су антифашистички називи улица и тргова и дају нова имена по осведоченим присталицама Независне државе Хрватске и заслужним за ликвидације и прогон Срба 1991–1995. године.
- Јавно се изводе домољубне, усташке и антисрпске песме са фашистичком иконографијом које хрватско пучанство радо слуша.
- Алојзије Степинац католички надбискуп Независне државе Хрватске од стране Свете столице и папе Ивана Павла ИИ проглашен је блаженим 1998. године са жељом Хрвата да буде проглашен и за свеца.
- Негују се сећања на усташе и Независну државу Хрватску у Блајбургу где се окупљају симпатизери усташког покрета а свечаност увеличавају и чланови хрватске владе. На том месту постављена је биста Вилима Цецеље.
- У изјавама на годишницу пробоја Јасеновачких логораша чланови хрватске владе перфидно повлаче паралелу Јасеновац – Дубровник и Вуковар.
- Стјепан Месић бивши председник републике Хрватске сматра да је Хрватска два пута победила у Другом светском рату: први пут 1941. године када су је фашистичке земље признале као независну државу - НДХ и други пут 1945. године када се прикључила силама победницима над фашизмом - ФНРЈ.
- Српској православној цркви у Хрватској оспорава се право на црквене објекте, станове и земљиште.
- Заговара се формирање Хрватске православне цркве са аргументацијом да у Хрватској нема Срба већ да су то хрватски православци.
- „Удружење хрватских православних верника“ званично је регистровано у Шибенику 11. новембра 2010. са намером да прерасте у верску заједницу и постане аутокефална црква у Хрватској.
- На одштампаном летку „Хрватске православне заједнице“ поред осталог налази се и лик Србина Николе Тесле и хрватске државе у границама НДХ.
- Хрвати, светски лицемери, обележавају годишњицу рођења Николе Тесле на месту где су спалили Српску цркву у којој је службовао отац Милутин и свештеничку кућу у којој је рођен српски геније, у Смиљану где више нема Срба.
- Присутна је дискриминација по основи верске припадности према Србима.
- На фасадама и зидовима у Хрватској видљиви су графити антисрпског садржаја.
- Не решавају се или се одуговлачи са решавањем права Срба на одузета станарска права, права на имовину, стаж, пензије
- *Према подацима Државног одвјетништва РХ: У периоду 1991–2010. године покренут је поступак против 3.655 лица који су осумњичени за ратни злочин. Осуђена су 563 лица а у првостепеном поступку је 569 лица. Ослобођено је 719 или је против њих обустављен поступак или је дошло до преквалификације дела за које се терете. За 1.406 лица поступак је обустављен због недостатка доказа или је утврђено да дело за које се терете није ратни злочин. Већина поступака покренута је против припадника војске РСК, бивше ЈНА и ТО (ХРТ-2 ТТХТ, мај 2011). У овим подацима, до укупног броја поступака против 3.655 лица, недостаје податак за 398 предмета у поступку.*
- Католичка црква служила је мису и помен поглавнику НДХ Анти Павелићу у Сплиту и Загребу 2. јануара 2012.⁸

⁸ <http://www.slobodnadalmacija.hr/Hrvatska/tabid/66/articleType/ArticleView/articleId/160070/Default.aspx>

Највиши хрватски представници власти из дана у дан тврде да је „Олуја“ била брилијантно изведена војно-редарствена акција у циљу ослобађања окупираних хрватских подручја и акција која је нацији донела слободу.

Од кога – па од Срба који ту живе вековима?!

То потврђује чињеницу да је војно-редарствена акција „Олуја“ била завршна фаза државне политике давно скројеног пакленог плана – убити, покатоличити, прогнати – етничког чишћења Срба са циљем да их у Хрватској не сме бити више од подношљивог постотка до 3%.

ОРГАНИЗАЦИЈА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

Организација уједињених нација основана је у Сан Франциску 26. јуна 1945. са седиштем у Њујорку, донела је Повељу која је ступила на снагу 24. октобра 1945.

Између осталог:

УЈЕДИЊЕНЕ НАЦИЈЕ ИМАЈУ НАДЛЕЖНОСТ ОДРЖАВАЊА И ЗАШТИТЕ МИРА И БЕЗБЕДНОСТИ У СВЕТУ, МИРОЉУБИВОГ РЕШАВАЊА СПОРОВА КАО И ДА СПРОВЕДЕ АКЦИЈЕ У ИНТЕРЕСУ МИРНОГ РЕШАВАЊА СПОРОВА И ПРЕДУЗИМА МЕРЕ У СЛУЧАЈУ УГРОЖАВАЊА ИЛИ НАРУШАВАЊА МИРА.

Без обзира на то што су мировне снаге Уједињених нација биле размештене на линији разграничења РСК – РХ од марта 1992. и са станицама, осматрачким пунктовима и патролама војних посматрача и цивилне полиције распоређених на територији обеју страна, Хрватској је без обзира на Повељу УН дато право на ратну опцију решавања односа са РСК у коју за време „Олује“ на тенку хрватске војске победоносно дојаха и Питер Галбрајт амерички амбасадор из Загреба.

Уједињене нације са својим снагама УНПРОФОР/УНЦРО које су се налазиле на простору РСК и РХ, непровођењем низа резолуција Савета безбедности, погазиле су сопствену ПОВЕЉУ о заштити мира и мирољубивог решавања спорова, сврстале се у ЗАШТИТНИКА РАТА пошто су од свог доласка марта 1992. до августа 1995. дозволили Хрватској да, без последица, изведе 20-ак војно-редарствених оружаних акција са низом злочина над српским народом и на крају етничко чишћење Срба на простору Републике Српске Крајине.

РЕЗОЛУЦИЈА 990

РЕЗОЛУЦИЈОМ 990 Савета безбедности од 28. Априла 1995. Савет, према 7. Поглављу повеље Уједињених нација,

1. **Поздравља** извештај генералног секретара и поготово одобрава одредбе од 11. до 28. члана о спровођењу мандата Операције Уједињених нација за повратак поверења у Хрватској, познате као УНЦРО;
2. **Одлучује** да одобри размештање УНЦРО према одредбама члана 29 наведеног извештаја;
3. **Тражи** од владе републике Хрватске и локалних српских власти да у потпуности сарађују с УНЦРО у спровођењу његовог мандата;
4. **Изражава** забринутост да споразум о стању снага и другог особља још није потписан, и поново позива владу републике Хрватске да што пре склопи овај споразум, те тражи од генералног секретара да поднесе извештај Савету пре 15. Маја 1995;
5. **Одлучује** да ће даље пажљиво пратити стање.

* * *

ПРИЛОЗИ

*NAREDBA MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA OD 25. APRILA 1941.
ZA SPROVOĐENJE ZAKONSKE ODREDBE
O ZABRANI ĆIRILICE NA CELOJ TERITORIJI NDH⁹*

**PROVEDBENA NAREDBA MINISTARSTVA UNUTRAŠNJIH POSLOVA
ZAKONSKOJ ODREDBI O ZABRANI ĆIRILICE**

1.

Zabranjena je svaka uporaba ćirilice na cijelom području Nezavisne Države Hrvatske. To se naročito odnosi na cijelo poslovanje svih državnih i samoupravnih tijela, na urede javnog poretka, na trgovačke i njima slične knjige i dopisivanje na sve javne napise.

Prema tome naređujem:

Da se na cijelom području Nezavisne Države Hrvatske odmah obustavi svaka uporaba ćirilice u javnom i privatnom životu. Svako štampanje ma kakovih knjiga ćirilicom je zabranjeno. Svi javni napisi pisani ćirilicom imaju se neodvlačno, a najkasnije u roku od tri dana skinuti.

2.

Prekršitelji ove naredbe kaznit će se po upravnim oblastima novčano do 10.000 dinara i zatvorom od mjesec dana.

U Zagrebu 25. travnja 1941.

Broj 34 – Z. p. – 1941.

Ministar unutrašnjih poslova:
Dr Andrija Artuković, v. r.

Narodne novine od 25. aprila 1941.

⁹ Књига: Мирко Рапайћ, Личка трагедија

*IZVJEŠTAJ ORUŽNIČKE POSTAJE GRAČAC OD 15. JULA 1941. KRILNOM
ORUŽNIČKOM ZAPOVJEDNIŠTVU O BEKSTVU PRAVOSLAVACA U ŠUME IZ STRAHA
OD USTAŠKIH ZLOČINA¹⁰*

NEZAVISNA DRŽAVA HRVATSKA ORUŽNIČKA POSTAJA GRAČAC
Broj 489/41.

Pravoslavni živalj od
svojih kuća izbjegao i skriva se,
izvještava

KRILNOM ORUŽNIČKOM ZAPOVJEDNIŠTVU

Gračac, 15. srpnja 1941. godine GOSPIĆ:

Pošto je u svim selima ovog postajnog reona skoro cijelo pravoslavno pučanstvo izbjeglo od svojih domova i skriva se po šumama, a to naročito muškarci od 10 pa naviše godina, to jest noću se skrivaju po šumama, a dnevno se vraćaju radi obrade imanja, te ako isti opaze nekog službenika, to jeste ustašu ili oružnika, odmah napuštaju svoj posao i bjegaju u šumu. Te po ovoj stvari sam vršio provjeru pomoću svojih patrola i starješina sela, koji izjavljuju da se pronio glas da će ih ustaše sve poklati, a naročito se pronio glas da dolaze neki Turci iz Bosne, te da će sve poklati muško, žensko, kao i djecu, te radi toga izbjegavaju i ne smiju se zadržavati kod svojih kuća. Prednji izvještaj dostavljam radi znanja i nadležnost.

Dostavljeno:
Kotarskoj oblasti Gračac.

Zapovjednik postaje,
Stražmeštar,
Stjepan Bošković

Original U Vii, Vojni arhiv, ANDH, k. 150-a, reg. br. 30/6–1.

¹⁰ Књига: Мирко Рапайћ, Личка трагедија

*IZVJEŠTAJ TERITORIJALNE LEGIJE KARABINJERA U ANKONI, GRUPA ZADAR,
OD 15. JULA 1941. KR. GUVERNATORATU DALMACIJE, KABINETU U ZADRU, O
REPRESALIJAMA USTAŠA NAD PRAVOSLAVCIMA NA TERITORIJI SRBA¹¹*

TERITORIJALNA LEGIJA KR. KARABINJERA U ANCONI (ANKONA) –
GRUPA – ZADAR

N I/123 prot. Pov. od. Zadar, 15. jula 1941. XIX
PREDMET: Vijesti s one strane granice
KR. GUVERNATORATU DALMACIJE – KABINET ZADAR
KR. PREFEKTURI ZADAR
KR. GUVERNATORATU - Glav. Insp. Jav. Sigur. ZADAR
KR. KVESTURI ZADAR
i radi znanja:
KOMANDI KR. KARAB. GUVERNATORATA
DALMACIJE ZADAR

Karabinjeri iz Kistanje izvješćuju da se, uz sva naređenja Poglavnika, sve to više nastavljaju represalijske ustaše protiv Srba u mjestima preko granice.

Izgleda da je centar te krvave aktivnosti opština Srb, gdje su se desili ovi događaji:

I) Dana 18. juna ustaše, nakon što su prisilile svećenika Spasu Lavrnju iz Suvaje da siđe iz poštanskog automobila, otjerale su ga u šumu i ubile.

II) Dana 19. juna ustaše su uhapsile Soku Keča, ženu Jovana Keče, Milenu Rađenović, ženu Stevana Rađenovića, bivšeg poslanika, Petra Rastovića, Branka Miljuša, Simu Vojvodića, Dušana Ugriču i Mila Desnicu i, nakon što su ih zlostavili, ranili su bajonetima u noge Petra Rastovića i Branka Miljuša. Zatim, nakon što su ih još tukli, pustili su Keča Soku, Rađenović Milenu, Desnicu Mila i Ugriču Dušana, dok su zatvorili u tamnicu Petra Rastovića, Branka Miljuša i Simu Vojvodića, koji su zatim uspjeli da pobjegnu. Zatim su ponovo uhapsili Dušana Ugriču i izvedavši ga u šumu zvanu Kuk, povrh Donjeg Lapca, nakon što su ga ubili, bacili su ga u ponor.

III) Dana 20. juna ustaše su uhapsile Dana Batinicu, lugara u penziji, i njegovog sina Dušana te su ih strašno tukli. Nakon toga pustili su na slobodu Dušana, a nastavili da tuku oca, koji je od toga umro u ustaškoj Komandi u Srbu. Lješ je potom zakopan u polju, koje je vlasništvo Milke Omčikus, nedaleko od kasarne.

¹¹ Књига: Мирко Рапаић, Личка трагедија

IV) Dana 26. juna, noću dok su spavali, bili su uhapšeni Drago Ožegović Bracin, Mile Grbić Jovanov, Milan Icitović, Ilija Škorić, Milan Vojvodić, Petar Žeželj, Stevan Rajak, Ilija Keča, Vojislav Mileusnić, Ilija Vojvodić, Dušan Ugrica, Stevan Vještica, Sima Kalinić, Dane Ognjenović, Petar Desnica Petrov i Đuro Vojvodić Đurin, koji su vezanih ruku i nogu žicom i lancima odvedeni kamionom u šumu zvanu Kuk, a povrh Donjeg Lapca, te zatim ubijeni i bačeni u ponor, osim Vojislava Mileusnića, Petra Desnice i Sime Kalinića, koji su uspjeli da pobjegnu.

V) Dana 27. juna ustaše su uhapsile Petra Pilju, Đuru Jovanića, Davida Medića i Đuru Dimića, svi iz Metka, i druga lica čija su imena nepoznata. Odveli su ih kamionima u šumu zvanu Kuk i ubili.

VI) Dana 1. jula ustaše su zapalile selo Suvaja. U požaru je izgorjelo 25 kuća. U tom su selu ubili žene, djecu i ljude u ukupnom broju oko 300 lica, od ovih je 170 zakopano u tri jame, a ostali su spaljeni.

Takođe u Suvaji, desilo se je i ovo: Ženi sveštenika Spase Lavrnje, koji je ranije bio ubijen, ustaše su rasporile trbuh izvukavši živo dijete koje su ubili.

Djevojci Angeli Keča zabili su noževe u grudi. Osim toga, uhvatili su Zorku Keča, koja je bježala iz zapaljene kuće, i živu su je bacili u vatru. Od porodice Save Keča zaklato je i ubijeno 12 osoba među kojima sedmero djece.

VII) Dana 2. jula u selu Osredci ustaše su zapalile zapaljivim bombama nekoliko kuća i magaza i ubili Rada Grbića, Jovana Grbića, Iliju Grbića, Dušana Grbića, Stevana, Nikolu i Đorđa Damjanovića, Šimu Grbića, Danila Bokana, Jovana Zorića, Smiljanu Peić i Iliju Novakovića.

Istog dana u selu Kruškovača, kod Srba, bila je zaklana porodica Davida Desnice, od četiri člana, zatim žena i služavka Ante Perića, kao i Milka Rađenović, Soka Rađenović, Jovanka Rađenović i sin Nikole Rađenovića.

Napokon, ustaše su opljačkale sve dućane opštine Srb i privatne stanove izbjeglih porodica te su uzeli stoku.

KAPETAN, PRIVREM.
KOMANDANT GRUPE
Umberto Buonasisi, s. r.

Prevod, original na italijanskom jeziku u Vojnom arhivu, AI, k. 542, reg. br. 9/10.

*IZVJEŠTAJ ORUŽNIČKOG KRILA LIČKO PETROVO SELO OD 11. DECEMBRA 1941. O
ZLOČINIMA USTAŠA¹²*

Nezavisna Država Hrvatska
Zapovjedništvo
2. pješačke divizije
Broj 625
U Bihaću, dne 11.12.1941.

Predmet: Izvještaj
o situaciji

Zapovjednišvu 1. domobranskog zbora.

Okružničko krilo Ličko Petrovo Selo dostavilo je:

„Sa teritorije oružničke postaje Ličko Petrovo Selo bilo je svojevremeno iseljavanje grko-istočnjaka. Za ovo su bili određeni redovni ustaški odredi iz Bihaća i divlje ustaše iz okolnih sela. Po završenoj selidbi su neke ustaše neprimjetno upale u grko-istočnjačku crkvu, te istu iznutra svu demolirali, tako da nije ništa od svetinje ostalo, što ovo vrijeđa mjesno pučanstvo.

Ovo se nije moglo od strane oružnika ove postaje spriječiti jer su oružnici bili preslabi. Grko-istočnjački narod ove teritorije potpuno znade da je njihov narod potučen. Ranije se moglo ovom narodu tumačiti da su njihovi ljudi otjerani na prisilan rad, ali sada narod vidi da to nije istina. Sa ove teritorije ima tri lica koja su pobjegla baš sa lica mjesta gdje su imali biti pogubljeni, i ta lica ostalom narodu pričaju da su njihovi ljudi izginuli i kakva ih je sudbina zadesila. Sada je narod ogorčen prema državnim službenicima, a osobito protivu oružnika ove postaje, jer narod misli da su svemu tome krivi oružnici, jer računaju da su oružnici i državni službenici znali kuda se vode njihovi ljudi, ali nisu htjeli reći.

Grko-istočnjaci su između sebe izvršili popis nestalog naroda, te su ustanovili da fali 856 što muških, što ženskih, a među ovima i nešto djece. Ovaj popis je isvršen u općini Ličko Petrovo Selo, te su ovaj manjak našli samo iz ovog postajnog oružničkog zapovjedništva. Ove navode povjerilo mi je lice koje pripada grko-istočnjacima. Među njima ima i pretnje prema oružnicima od strane naroda.

¹² Књига: Мирко Рапайћ, Личка трагедија

Nadalje, ovo lice je izjavilo da ovaj narod jedva čeka da neko od viših činovnika dođe u Ličko Petrovo Selo, da će se tada narod skupiti te tog činovnika povesti da vidi kakva je sada crkva, i da će to lice pitati za njihove nestale ljude.

Najviše na sve ovo ovaj narod podsjećaju grobovi koji se nalaze po njivama i ispod crkve, jer su neki lješevi sasna plitko zatrpani, pa su iste lješeve čak i psi iskopavali. Sve ovo narod dira te narod zbog toga bjesni. Ovi se grobovi s vremena na vrijeme popravljaju, odnosno potrjavaju. Narod za svakog zna ko je tu stradao životom.

Ovi grobovi bi se trebali sa ovih njiva skloniti, te bi narod s vremena na vrijeme ovo zaboravio, a dok narod ovo stalno gleda, podsjeća ga na mržnju prema Hrvatima. "

Poznavajući opće prilike u tom vremenu, nalazim da su navodi točni.

Mišljenja sam da bi pitanje rasijanih i ne dovoljno zatrpanih lješeva razmotrili za cijeli teritorij Bosne i Like.

Zapovjednik pukovnik
Ivan Tomašević

Zločin na jugoslovenskim prostorima u Prvom i Drugom svetskom ratu, Vojnoistorijski
institut, Beograd, 1993, str. 900.

СКРАЋЕНИЦЕ

ВБР – Вишецевни бацач ракета

ГСХВ – Главни стожер хрватске војске

ЕД – Елекстронска дејства

МДП – Морнаричко десантна пешадија

НДХ – Независна држава Хрватска

НАТО – Организација Северноатлантског пакта

НО АП ЗБ – Народна одбрана Аутономне покрајине Западна Босна

ОГ – Оперативна група

ПЗО – Противзрачна одбрана

РЗ – Ратно зракопловство

СДП – Социјалдемократска партија

СП – Специјална полиција

УН – Уједињене нације

УНЦРО – United Nations Confidence Operation in Croatia

Операција УН за успостављање поверења у Хрватској

УНПРОФОР – United Nations Protection Forces

Заштитне снаге УН

ХВО – Хрватско веће одбране

ХДЗ – Хрватска демократска заједница

ХРМ – Хрватска ратна морнарица

ХР ХБ – Хрватска република Херцег-Босна

ХСП – Хрватска странка права

ХСС – Хрватска сељачка странка

Прилози:

СРПСКА ВОЈСКА КРАЈИНЕ

РЕПУБЛИКА СРПСКА КРАЈИНА

Српска Војска
ЗАКЛЕТВА СРПСКОГ ВОЈНИКА

Заклињем се чашћу и животом да ћу се
јуначки борити за сувереност, независност и
територијалну целокупност своје отаџбине
Републике Српске Крајине, извршавајући верно и
одано наређења претпостављених, и да војну
заставу нигде и никад нећу изневерити.

Тако ми БОГ помогао !

ДАТУМ

КОМАНДАНТ

Много коцкица треба да се сложи да би бројчано мања и слабије опремљена војска са материјално техничким средствима, економски изнурена држава без ослонаца на помоћ са стране у људству и борбеној техници, могла успешно да се супротстави бројно и технички опремљенијим снагама непријатеља.

Сам однос снага представља збир основних чинилаца оружане борбе, људског и материјалног потенцијала истовремено и упоредо на сопственој и противниковој страни. Тај се однос обично изражава бројем војника и борбених средстава с тим што је бројчана премоћ доминантна. За успех напада неопходно је обезбедити надмоћност 3:1 у људству и борбеним средствима а уколико је однос снага повољнији од тога, вероватноћа успеха је већа.

Кад је жива сила у питању доминантни елементи за успех су: спремност и одлучност за борбу, број војника и јединица, систем организовања, борбени морал, квалитет војничког и старешинског састава, психо-физичка спремност, дисциплина

Борбена средства су изражена количином наоружања, квалитетом, могућношћу попуне и занављања уништених и оштећених средстава, економским условима земље у набавци новог наоружања и опреме

Поред тога за успех је битно и постојање стабилних веза и односа са другим државама у циљу подршке и помоћи.

Одбрана као вид борбе којим се одбија, задржава или успорава напад противника показује да смо били немоћни да бранимо било који правац напада хрватске војске на териториј РСК:

• Западна Славонија,	11. октобар 1991.
• Миљевачки плато,	21. јун 1992.
• Масленица – Р. Котори,	22. јануар 1993.
• Медачки цеп,	9. септембар 1993.
• Западна Славонија,	1. мај 1995.
• Банија, Кордун, Лика, Далмација,	4. август 1995.

У акцији „Бљесак“ хрватска војска је ангажовала више војника него што је било становника у Западној Славонији а у „Олуји“ преко 140.000 војника са општим односом снага, вероватних, 5:1 а на главним нападним правцима и 20:1 у односу на војску РСК и дужину границе: према ХВ је око 900 км, а према 5. корпусу АБиХ око 100 км!

Из пораза у пораз, код војске и код народа сазревала је свест да се РСК ослонцем на властите снаге не може одбранити. Временом је слабила снага и војске и народа и РСК у целини. Како смо губили део по део територије слабио је борбени морал, јачала потиштеност, осећај немоћи, осећај да смо препуштени сами себи. Било је ту наметнутог дефетизма и реалног сагледавања сопствених могућности. Допринос неуспеху дало је и партијско вишестранање са идеолошким препуцавањима која су ишла на штету националних интереса и одбране РСК.

То је поред осталог део разлога што нисмо могли да поставимо одбрану да буде активна, непрекидна, интензивна и да паралише напад хрватске војске.

У околностима у којима се нашла СВК и РСК, вероватно, могло се издржати до пет дана у одбрани, како која јединица, а шта даље без помоћи – КРВ ДО КОЛЕНА.

Да ли је војни и политички врх РСК реално проценио општу ситуацију:

- Непријатеља: с обзиром на састав, снагу, наоружање, груписање, утврђене намере, начин дејства при чему је од посебног значаја утврђивање његових стварних и потенцијалних могућности како војног тако и политичког фактора.
- Сопствене снаге: ценећи стање попуњености јединица људством, борбеном техником, позадинско обезбеђење, борбене и моралне квалитете састава

Команданти и Штаб процењују стварне и потенцијалне могућности сопствених јединица за извршење у овом случају, одбрамбених и нападно одбрамбених задатака.

У ту сврху проигравају се Штабске вежбе где се конфронтирају снаге непријатеља, које проиграва обавештајна служба и сопствене снаге које проиграва командант и Штаб, да би се на основу процене донела адекватна одлука о могућностима и употреби властитих снага.

Да ли је неко у елементу процене затајио, обавештајна служба која својим подацима о непријатељу може да га потцени или прецени, или командант и Штаб који такође могу да подцене или прецене могућности сопствених јединица и војске РСК у целини.

С обзиром на учесталост провокација и оружаних акција хрватске војске на РСК тешко се може поверовати у могућност грешке у процени непријатеља а паралелно са тим и у могућност сопствених снага а што се практично потврђивало у борбеним дејствима на правцима напада хрватске војске.

Да ли је одговоран:

- Командант ГШ ТО САО Крајине (до октобра 1992.) што је изгубљен северни део западне Славоније и Миљевачки плато;
- Први командант ГШ СВК (октобар 1992.- март 1994.) што је изгубљена Перућа, Масленица – Равни Котари, Дивосело – Читлук – Почитељ;
- Други командант ГШ СВК (март 1994. - мај 1995.) што је изгубљена Западна Славонија;
- Трећи командант ГШ СВК (мај 1995. - септембар 1995.) што је изгубљена Далмација, Лика, Кордун, Банија;
- Председник РСК као врховни командант СВК што је изгубљена РСК у целини.

Пропуста је било на свим нивоима СВК: недисциплина, отаљавање задатака, напуштања положаја, одбијања наређења, дезертирања затајила је и мирнодобска припрема, будимо реални, жедног и гладног и народа и војске за одбрану РСК.

Је ли војно-политичко руководство погрешило:

- што се није наметнуло као страна у спору већ је прихватило туторство „старијег брата“,
- што је веровало у заштиту УНПРОФОР/УНЦРО и УН,
- што је веровало у помоћ војске РС, и
- што је веровало у помоћ војске СРЈ, иако је, на време, било довољно показатеља да од те помоћи нема ништа.

Становништво РСК није имало избора и морало се, због жестине артиљеријско-ракетних удара по насељеним местима и продора хрватске војске, повлачити ван угрожене територије ради заштите од дејства и свега очекиваног од хрватских бојовника, спонтано како је ко могао, као што је то у свим ратовима чешће него организовано.

Где је „пукла“ линија одбране СВК, народу није био потребан позив за евакуацију, сам је био дубоко свестан какви му крвници долазе на кућни праг.

Званичну одлуку о евакуацији становништва ван угроженог подручја, према дубини територије, донео је председник РСК у вечерњим часовима 4. августа 1995.

Војска РСК издржавала је нападе, како која јединица, онолико колико је била оспособљена, организована, какав је био борбени морал. Њено извлачење или повлачење имало је оправдања без обзира да ли је било спонтано, самоиницијативно, по наређењу команданата јединица или по наређењу Председника републике и врховног команданта СВК.

Кордунски 21. корпус јуначки је одолевао нападима и уз њега је био народ док заједно 8. августа нису доспели у окружење јединица хрватске војске и АБиХ, да би потом били пропуштени кроз хрватске шаке аутопутем „Братства и јединства“ у правцу Београда.

После битке много паметних војсковођа који жигошу појединце, траже одговорност војног и политичког врха, перу руке, посипају се пепелом, жале што су гађани циљеви у Хрватској, дају изјаве и пишу књиге у којима олако лицитирају са именима. Ти исти били су командни кадар у јединицама или припадници ГШ те исте војске – којима су сви криви само „ЈА“ нисам, а самозваним војсковођама – сви су издајници само „ЈА“ нисам.

Накнадна памет¹³ која иде у корист опште штете страдања и прогона српског народа из РСК није разлог за оправдање ма било ког припадника СВК.

Неки су стекли славу код Хрвата који се позивају на те књиге и цитате као за њих драгоцене податке са којима употпуњују или потврђују нека своја сазнања. Међу таквим цитатима један је у ком се наводи да је постојао тајни план намерног задржавања Срба на Кордуну како би се хрватској војсци наместио злочин и доказао геноцид над Србима. Мало ли је примера, па и овде наведених, злочина Хрвата са крајњим резултатом геноцида над Србима па смо им сада сами требали ставити српске главе на пањ!

Данас те аргументе, чињенице и доказе за које је, здравом српском разуму, тешко поверовати да постоје, дугујете народу РСК пре свега народу Кордуна. Генерално сте тешко оптужили политичко и војно руководство РСК и команду 21. корпуса СВК, чији сте и ви били припадници. Поред тога, појединци себи приписују заслуге што није дошло до артиљеријско-ракетног удара на Загреб иако су свесни чињенице колико се хрватских граната и ракета сручило на Книн и остала насељена места у РСК.

Сазнање о припремама ХВ за напад на РСК није искоришћено за измештање документације ГШ СВК па су у општем метежу остала значајна документа оперативног, безбедносног и обавештајног садржаја која су доспела у руке непријатеља!

¹³ Интересантне су у том смислу књиге: Милисав Секулића, Книн је пао у Београду, Bad Vilbel, 2000, Verlag NIDDA и М. Врцела, Рат за српску Крајину 1991 – 1995, оба аутора цитира хрватски публициста Мирко Валентић у књизи „Рат против Хрватске 1991 – 1995“, на стр. 252.

Рат увек изњедри: хероје, неустрашиве борце, плашљиве борце, кукавице, побегуље, дезертере, издајнике, профитере, шверцере, трговце, фолиранте ... Поред тога Срби су увек имали предратну, ратну и послератну „пету колону“ која ради на штету сопственог народа. Ни овај рат тога није био поштеђен.

А неким надобудним српским политичарима, војсковођама, аналитичарима, слуганима, нека је на част гласно размишљање да су Крајишници сами криви за „Олују“ јер су одбили све мировне предлоге и нису покушали ни да се бране. Ту се могу придодати и филмације као и неке владе „не владине организације“ који финансирани споља по наруџби Запада испирају мозгове српској нацији.

За такве ево један од примера јуначког држања и војске и народа, али нажалост са трагичним исходом, који се догодио на Личком ратишту што је већ претходно наведено али завређује пажњу да се због српске јавности понови.

Екипа публициста, писаца, сликара, велемајстора пера, часних људи: Драгош Калајић, Момо Капор, Момчило Селић и Небојша Јеврић обиши су ратиште Баније, Кордуна, Лике и Далмације у августу 1993. Њихова путописна запажања објавио је лист СВК.

Из путописа Моме Капора један од сусрета на ратишту:

„КАКО СТЕ“ пита баба Даница Обрадовић на најистуренијој југозападној коти православног света у Дивоселу у близини Гостића. Она седи за тешким митраљезом „бровинг“ маскираним лишћем и немоћно шири руке извињавајући се што сем воде, нема чим да нас понуди. Пензионисана куvariца седамдесетих година, са округлим цвикерима бакице, у горњем делу војничке униформе, али са папучама званим „пантофле“, она је обучила своје сељане да пуцају из митраљеза и минобацача. Њен положај је на врху клина који дубоко задире у непријатељске положаје са опасно отвореним боковима, куда се често привлаче диверзантске групе кроз густо шипражје. Овај лепи зелени предео базди на смрт. Човек има осећање да га са свих страна гледају очи убица и да је потпуно немоћан да се одбрани. Зарасли у двонедељне чекињасте браде, баба - Даничини људи разговарају са прстом на обарачима аутоматских пушака. Био сам свугде, видео сам свашта, али чини ми се да у животу нисам био ближе смрти него на том истуреном положају Дивосела, који се (какве ли ироније) назива Велики крај!

„ПОШАЉИТЕ КАКВУ ПОМОЋ, АКО БОГА ЗНАТЕ!“ преклиње нас старица коју би било много лакше замислити за шпоретом, него за „бровингом“.

„ПОЗОВИТЕ ДОБРОВОЉЦЕ, ВОЈСКУ, БИЛО КОГА! МИ ОВДЈЕ НЕ МОЖЕМО ЈОШ ДУГО ...“

Око двадесет дана касније, тачније 9. септембра 1993. у нападу хрватских зликоваца на овај крај спржена су села Дивосело, Читлук, Почитељ, побили и измасакирали су многе цивиле и војнике, међу њима убијена је и Даница Обрадовић.

А ГДЕ ЈЕ ПОМОЋ, ИЛ' СУЗА БРАТСКА?

ИЛ' „ЈУРИШ, РОДЕ, ЗА БРАТА СВОГ! "

У ВЕЉОЈ БЕДИ, СМРТИ И КРВИ

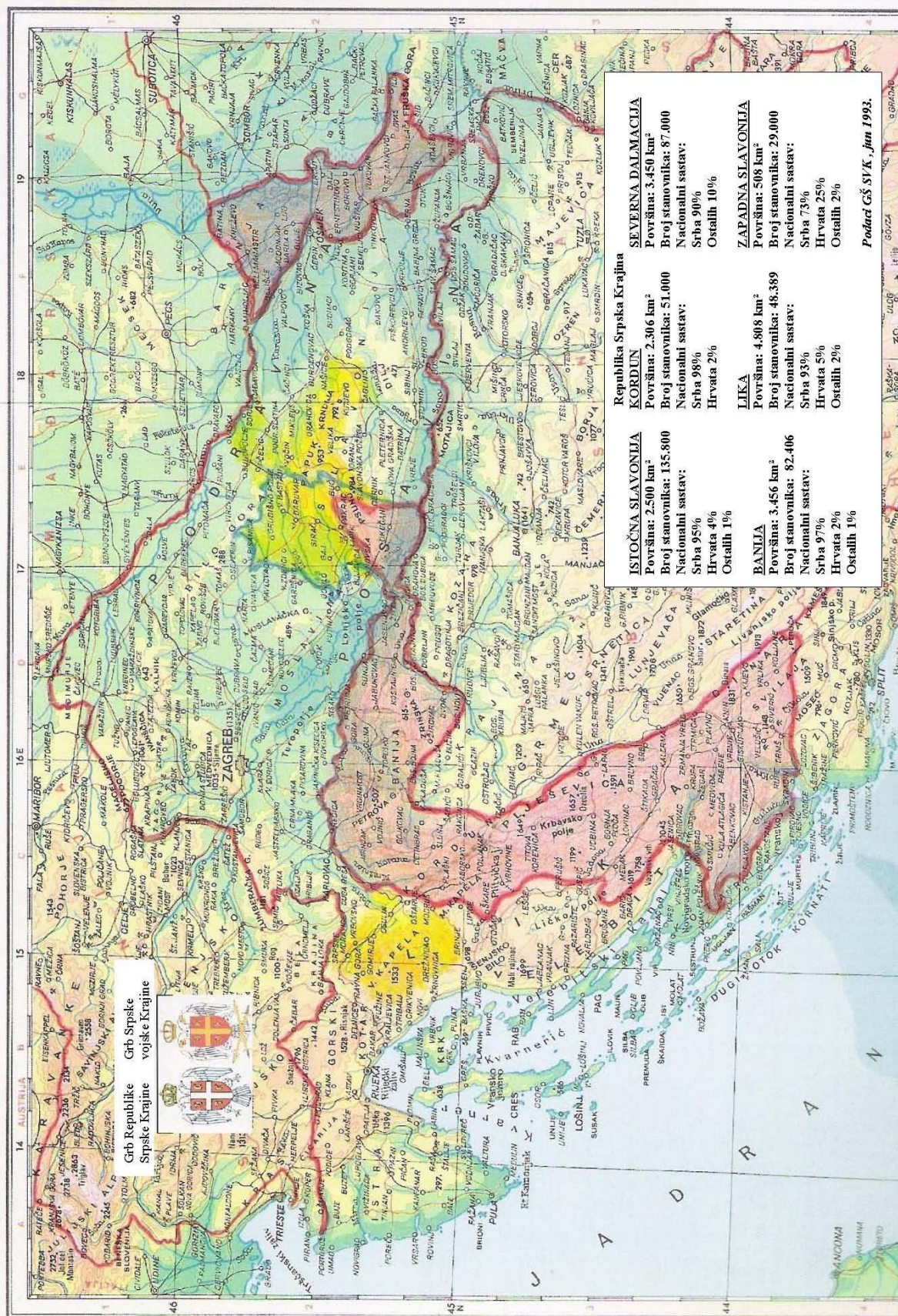
ДАНАС вас, САМЕ, ОСТАВЉА БОГ! ¹⁴

¹⁴ Строфа из песме Ђуре Јакшића, "Падајте браћо" – 1862.

Ко је шта и како радио нека носи на души јер ово је без намере да се било кога осуђује због изгубљене битке. Овај садржај посвећен је погинулим припадницима Српске војске и полиције Крајине, Српским добровољцима и Цивилним жртвама хрватских злочина, с разлогом:

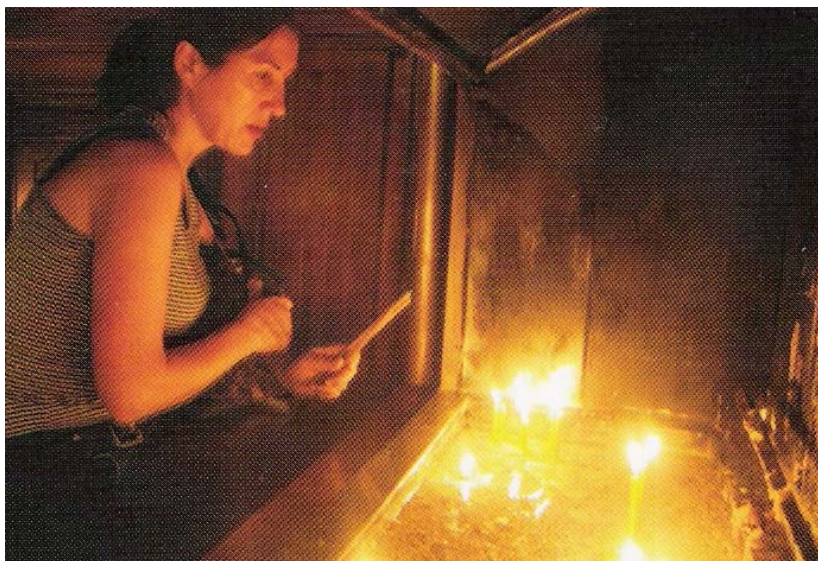
- ✓ Да Српска истина о покрштавању, покољу и прогону српског становништва од стране хрватске солдатеске усташа, домобрана и оружника 1941–1945. године и настављача њихове традиције 1991–1995. године, не може и не сме да се утопи у хрватску „истину“ о тим масовним истребљењима, геноциду над Србима у Хрватској.
- ✓ Да погинулим припадницима Српске војске и полиције Крајине, Српским добровољцима и Цивилним жртвама који положише животе за одбрану кућног прага, завичаја и Републике Српске Крајине, да њихову жртву у знак нашег поштовања и вечног сећања обележимо једним достојанственим спомен обележјем где се може положити и цвет и венац и запалити свеће.

РЕПУБЛИКА СРПСКА КРАЈИНА 1991–1995

ЦРКВА СВЕТОГ МАРКА

СВЕЋЕ ЗА ПОГИНУЛЕ И НЕСТАЛЕ

15

¹⁵ Фотографија из часописа "СУЗА" број 33
УДРУЖЕЊА ПОРОДИЦА НЕСТАЛИХ И ПРОГНАНИХ ЛИЦА У КРАЈИНИ И
ХРВАТСКОЈ

ЛИТЕРАТУРА

ВОЈНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА, том 2, 4, 5, 7, 10, Војноиздавачки завод Београд.

Вечерње Новости, Фељтон ЖИВЕ РАНЕ ОЛУЈЕ, 1 и 2. август 2010.

ВОЈСКА КРАЈИНЕ, лист СВК, бр. 4–5, јул-август 1993.

Крајишки путопис, Делегација РС у Книну

ГЛАС српски, лист РС, 4. мај 1995.

Председник РСК у Градишци

Ђорђе ЛИЧИНА, Двадесети човјек, Загреб 1979.

Хрватске усташке терористичке организације

Мирко РАПАИЋ, Личка трагедија 1941–1945., Београд 1999.

Прилози

Мирко ВАЛЕНТИЋ, Рат против Хрватске 1991–1995., Загреб 2010.

Великосрпски пројекти од идеје до реализације

Подаци о погинулим, несталим и прогнаним Србима из РСК и РХ:

- *ВЕРИТАС* Документационо информациони центар, Београд.
- *СУЗА* Удружење породица несталих и прогнаних лица у Крајини и Хрватској, Београд.

ТЕЛЕГРАФ недељник, 17. мај 1995.

Хрватска постаје војна сила на Балкану

UN PEACE FORCES NEWS, list Pregled, vesti za maj 1995.

Насловна страна:

Фотографија из књиге *Двадесети човјек*

Ђуро Бркљач

ЗЛОЧИН БЕЗ КАЗНЕ
НАД СРБИМА У ХРВАТСКОЈ

Техничка обрада:
дипл. инг. Анамарија Остојић

Београд, децембар 2011.